Әлмәт шәһәре "Баланың сәләтен үстерү үзәге 4 нче "Дружба" балалар бакчасы
муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе"

Педагогик киңәшмә утырышында
каралды һәм кабул ителде.
Беркетмә № 1
"31" 06 2022 ел

РАСЛЫЙМ
№ 4 нче "Дружба"
балалар бакчасы директоры
_______ Пленова Л.Н.
"31" 08 2022 ел. N48

2022 – 2023 уку елына татар теленнән
ЭШ ПРОГРАММАСЫ

Төзеде: Ибраһимова Энҗе Юнис кызы
I категорияле татар теле тәрбиячесе

Әлмәт шәһәре
2022 ел

Эчтәлек

I нче бүлек. Максатчанлык.

1. Аңлатма язуы.
   Норматив – хокукый документлар

1.1.Программаның максаты һәм бурычлары.
1.2.Программа принциплары.
1.3. Милли состав.
1.4. Программа үзләштерүдә көтелгән нәтиҗәләр
1.4.1. “Татарча сөйләшәбез” , “Минем өем” проекты, 4 – 5 яшь.
1.4.2. “Татарча сөйләшәбез” , “Уйный – уйный үсәбез” проекты, 5 – 6 яшь
1.4.3. “Татарча сөйләшәбез” , “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты, 6 – 7 яшь.
1.4.4. Рус төркемнәрендә тәрбияләнүче татар балаларының ана телен үзләштерүдә көтелгән нәтиҗәләр

II нче бүлек. Эчтәлек.

2.1. Балага үсеш юнәлешләре буенча белем бирү
2.2. Белем бирүдә эш төрләре һәм формалары
2.3.Комплекслы – тематик план
2.3.1. “Татарча сөйләшәбез” , “Минем өем” проекты, 4 – 5 яшь
2.3.2. “Татарча сөйләшәбез” , “Уйный – уйный үсәбез” проекты, 5 – 6 яшь
2.3.3. “Татарча сөйләшәбез” , “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты, 6 – 7 яшь
2.3.4. “Туган телдә сөйләшәбез” 2 кечкенәләр төркеме
2.3.5. “Туган телдә сөйләшәбез” , 4 – 5 яшь
2.3.6. “Туган телдә сөйләшәбез”, 5 – 6 яшь
2.3.7. “Туган телдә сөйләшәбез”, 6 – 7 яшь
2.4.   Еллык план

III нче бүлек. Оештыру.

3.1. Материаль – техник яктан тәэмин ителеш
3.2. Үстерешле – предметлы тирәлекне оештыру
3.3. Программалар һәм методик яктан тәэмин ителеш
3.4. Белем бирү эшчәнлеге челтәре
3.5. Кулланылган әдәбият

Кушымта

I нче бүлек. Максатчанлык.
1.Аңлатма язуы.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә өйрәтү программасы, укыту-методик комплектлары (УМК) төзелде. Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләрен, “Минем өем” (4-5 яшь), “Уйный – уйный үсәбез” (5-6 яшь), “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” (6 - 7 яшь) проектларын үз эченә ала.

Программа мәктәпкәчә яшьтәге баланың үсеш закончалыкларына, шәхси һәм эшлекле якын килү турындагы фундаменталь тикшеренүләргә, тел өйрәтү процессында методик стандарт итеп кабул ителгән коммуникатив технология принципларына, сөйләм барлыкка килү концепциясенә (Л. С. Выготский, В. В. Давыдов, Е. И. Пассов, П. Я. Гальперин), гамәли эшкәртмәләр һәм методик киңәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив хокукый актлар, нигезләмәләренә көйләнгән.

Норматив – хокукый документлар:

Федераль җирлегендә:

- 29.12.2012 елдан № 273-ФЗ «Россия Федерациясенең белем бирү турында» Федераль законы;
- Мәктәпкәчә мәгарифнең Федераль дәүләт белем стандарты (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013 елның 17 октябрендә 1155 нче номерлы боерык нигезендә расланган);
- СанПиН 2.4.1.3049-13 «Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының эш шартларын, режимын оештыру буенча санитар-эпидемиологик таләпләр” раслау турында Россия Федерациясе баш дәүләт табибы 2013 ел 15 май 26 нчы номырлы боерыгы;
- “Мәктәпкәчә мәгарифнең белем бирү эшчәнлеген төп гомуми белем бирү программалары нигезендә оештыру һәм тормышка ашыру” (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013 ел 30 август 1014 нче номерлы боерыгы);

Төбәк җирлегендә:

- Татарстан Республикасының 2013 ел 22 июль 68-ЗРТ номерлы «Белем бирү турында» Законы; - Татарстан Республикасының “Татарстан Республикасында Татарстан Республикасының дәүләт телләре һәм башка телләр турында” Законы;

Мәктәпкәчә белем учреждениесе җирлегендә:

- МБМББУ Уставы;
- МБМББУнең төп белем бирү программасы турында нигезләмәсе;

1.1 Программаның максаты һәм бурычлары.

УМК «Туган телдә сөйләшәбез"- татар балаларына ана теле өйрәтү	УМК " Татарча сөйләшәбез"- рус балаларына татар теле өйрәтү
1.2. Максат: Балаларны ана телендә дөрес һәм яхшы итеп сөйләшергә өйрәтү. **Бурычлар:** 1. Балаларны ана телендә дөрес һәм яхшы итеп сөйләшергә өйрәтү; 2. Тел системасының фонетик, Лексик, грамматик төзелеше дәрәҗәләрен формалаштыру; 3. Бәйләнешле сөйләм үстерү; 4. Тел һәм сөйләм күренешлүрен аңлау (тоемлау) сәләтен булдыру. **1.2. Программа принциплары:** 1. Үстерелешле өйрәтү; 2. Өйрәтү барышында тәрбияләү; 3. Фәннилек; 4. Эзлеклелек һәм системалылык; 5. Аңлаешлылык; 6. Балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алу; 7. Гуманлылык; 8. Күрсәтмәлелек. Балалар белән эшләү процессында сүзлек эше зур урын ала. Сүзлек эше- бәйләнешле сөйләм нигезе. Балалар бакчасында сүзлек эшенең өч бурычы чишелә: 1. Иң беренче чиратта, гомуми кулланылыштагы лексика хисабына (предметларны, аларның төп билгеләрен, сыйфатларын, алар белән эш-хәрәкәтләрен атау) сүзлекне баету. 2. Сүзлеккә төгәллек кертү. Балаларга сүзне әйтү үрнәген бирү, аны һәр бала белән күп тапкыр кабатлау. 3. Сүзлекне активлаштыру. Сөйләмнең грамматик төзелешен	**1.2. Максат:** Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, җәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү. **Бурычлар:** 1.Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү. 2. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту. 3.Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү. **1.2. Программа принциплары.** 1.*Коммуникативлылык принцибы* – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак куллануга әзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтү. 2.*Интеграция һәм дифференциация принцибы* – һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио-, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү; 3.*Күрсәтмәлелек принцибы* – тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүенең төп чарасы булып торган уен аша үткәрү; 4.*Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы*; 5.*Барлык белем бирү өлкәләрен берләштерү (интегральләштерү) принцибы:* аралашу, танып-белү, социальләштерү, физик культура, сәламәтлек, хезмәт, иминлек,

формалаштыруның төп шарты – тәрбиячением, өлкәннәрнең грамоталы сөйләме һәм сөйләмнең морфологик, синтаксик ягын, сүзъясалу ысулларын үзләштерү буенча үткәрелә торган күнегүләр. Аваз культурасы тәрбияләү буенча эш аның сөйләм сулышы, ишетеп кабул итү, артикуляция аппаратын үстерү һ. б. шундый компонентларны үз эченә ала. Бәйләнешле сөйләм үстерү сөйләмнең Ике формасын - диалоглы һәм монологлы сөйләм үстерүне күздә тота. Диалоглы сөйләм үстерүдә сорау-җавап формасы, балаларның үзләренең сорау бирә, бер-берсенә мөрәҗәгать итә белүе – иң отышлы формалар. Балаларның кечкенә хикәяләрне мөстәкыйль төзи белүе монологлы сөйләм барлыкка килүдә мөһим күрсәткеч булып тора. Балаларны матур әдәбият һәм халык иҗаты белән таныштыру – сөйләм үсешенең әһәмиятле бурычы һәм чарасы. Матур әдәбият һәм халык иҗаты белән таныштыру түбәндәге бурычларны чишкәндә тормышка ашырыла: 1. Дөньяны бербөтен итеп кабул итүне, күзаллауларны формалаштыру. 2. Әдәби сөйләмне үстерү. 3.Эстетик зәвыкны, әдәби әсәрне кабул итүне үстерү. Туган телгә өйрәтү, сөйләм үстерү бурычларын чишкәндә өйрәтүнең төрле методлары, алымнары, чаралары кулланыла. Шундый чараларның берсе булып, бармак уеннары тора. Хәрәкәтләнү активлыгы югарырак булган саен, балаларның сөйләме тизрәк һәм яхшырак үсеш ала, сөйләм сыйфаты, төрлелеге белән аерылып тора. Бармак уеннары баш мие эшчәнлегенә, интеллект үсешенә уңай	матур әдәбият, иҗади сәнгать, музыка. 6.*Дәвамчанлык принцибы* – балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәптә эзлеклелекне күздә тоту; 7.*Белем бирүне комплекслы-тематик принципка корып оештыру*; 8. *Белем бирү эшчәнлегенең мотивлашкан булу принцибы* - бала материалны үзе өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтыяҗларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне өйрәтү процессында әкияти сюжетлар карау, кызыклы таныш геройлар (Акбай, Мияу) белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булуын тәэмин итә. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр. 9.*Белем бирү эшчәнлегенең дидактик принцибы* - гадидән катлаулыга таба бару. 10. *Индивидуальләштерү принцибы* - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу. **Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар.** 1. Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар. 2. Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар). 3. Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек(таратма һәм –күрсәтмә рәсемнәр, җырлы-биюле уеннар, театр эшчәнлеге өчен материаллар. 4. Символик, график күрсәтмәлелек (пиктограммалар). 5. Күләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар) 6. Интерактив уеннар. **Эш төрләре һәм формалары**.

йогынты ясый. Чыннан да, физиологлар, психологлар үткәргән тикшеренүләр (Л.С. Выготский, И.П. Павлов, А.Р. Лурия, А.А. Леонтьев һ.б.) хәрәкәтләнү һәм сөйләм моторикасының үзара бәйле булуын исбатлыйлар. Балалар белән эшләү дәверендә төрле предметлар тотып биюләр, уеннар киң кулланыла. Нәниләр уенчыкларны яшерәләр, эзлиләр, табалар. Мондый уеннар балаларда зур кызыксыну уята, тәрбияче күрсәткән хәрәкәтләрне балалар тырышып кабатлыйлар, “куян булып сикерәләр”, “кошлар булып очалар”, җим чүплиләр”, “аю кебек алпан-тилпән йөриләр”, “әтәч булып кычкыралар” һ.б. Бу уеннарда музыка әсәрләрен куллану балаларның фонематик ишетү сәләтен, ритмикасын, эмоциональ сферасын да баета, үстерә. УМКда өч белем бирү өлкәсе каралган: 1**.”Танып – белү” белем бирү өлкәсе** табигать, аның үзенчәлекләре, экологик бәйләнешләр белән таныштыру; ел фасыллары турында белемнәрен тирәнәйтүне үз эченә алган. 2**.”Аралашу” белем бирү өлкәсе** нәниләрдә туган телгә мәхәббәт тәрбияләү, матур әдәбият әсәрләре белән кызыксыну, авазларны дөрес әйтү, бәйләнешле сөйләм культурасы булдыру, диалогик сөйләм чараларын үз эченә алган. 3. **“Матур әдәбият” белем бирү өлкәсе** кешеләрне һәрчак яхшыга гына өнди, акыллы, тапкыр булырга киңәш итә, шигырьләр, хикәяләр, экиятләр белән таныштыруны, балаларны әдәби телдә сөйләшергә өйрәтүне максат итеп куя	Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора: 1. Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу. 2. Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог. 3. Сюжетлы-рольле уеннар; 4. Әйлән-бәйлән, җырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып). 5. Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (әти-әниләргә, башка төркем балаларына). 6. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары. 7. Иҗади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр. 8. Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлап эшләү. 9. Үстерелешле диалоглар (зурлар һәм яшьтәшләре белән үзара аралашу). 10. Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, җырлау, кабатлау, ишеткән сүзне рәсемдә табып күрсәтү. 11.Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау. 12.Интерактив уеннар.

- 4-5яшьлек балалар өчен атна дәвамында 20 шәр минутлык режим вакытында 3 уен эшчәнлеге оештырыла;
- 5-6 яшьлек балалар өчен атнага 25 шәр минутлык 1 эшчәнлек һәм 2 уен эшчәнлеге режим вакытында оештырыла;
- 6-7 яшьлек балалар өчен атнага 30 ар минутлык 2 эшчәнлек һәм 1 уен эшчәнлеге режим вакытында оештырыла.

1.3. Милли состав.

№	Төркемнәр	барлыгы	татар	рус	Башка милләт	**Катнаш**
1	Буквоешки	21	15	5	1 армян	**4**
2	*Гномики*	*25*	*23*	*1*	*1 армян*	**4**
3	Знайки	19	7	11	1 чуваш	**4**
4	*Капельки*	25	24	0	1 армян	**3**
5	Карамельки	22	13	8		**3**
6	Карапузики	25	10	13	1 узбек 1 мордва	**8**
7	*Кнопочки*	*23*	*21*	*2*		**3**
8	Лучики	25	16	9		**5**
9	Непоседы	21	15	6		**5**
10	Почемучки	16	10	5	1 мордин	**4**
11	Смешарики	22	12	10		**4**
12	Фантазеры	*26*	*16*	*9*	*1 азерб*	**7**
13	*Цыплята*	*20*	*18*	*2*	1 чуваш	**1**
		290	200	81	9	55

1.4. Программа үзләштерүдә көтелгән нәтиҗәләр.

1.4.1. “Татарча сөйләшәбез”, “Минем өем” проекты (4-5 яшь)

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1.Тирә - юнь күзаллавын киңәйтә барып, иң якын кешеләре, уенчыклар, ашамлыклар хисабына сүз байлыгын арттыру.

2.Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап, үти белүләренә ирешү.

3.Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны кабатлап әйтә белүләренә ирешү.

4.Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт әйтә белү күнекмәләрен үстерү.

5.Куелган сорауларны аңлап, сөйләмдә 2-3 сүз белән җавап кайтару күнекмәләрен үстерү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

Лексик минимум – якынча 62 сүз.

“Минем өем” проекты тема (“Гаилә”,“Ашамлыклар”,“Уенчыклар”,“Саннар”) буенча бирелгән лексиканы төрле ситуацияләрдә ишетеп аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.

Аларның тирә-юнь күзаллавын киңәйтә бару, югарыда күрсәтелгән темага караган сүзләр хисабына балаларның сүз байлыгын арттыру өстендә эшләү, аларда татар телендә сөйләшә башлау теләге уяту.
Актив үзләштерүләренә ирешү өчен әйбер исемнәренең мәгънәсен аңлату һәм аларны дөрес әйтү күнегүләре эшләү. Иң якын кешеләр (*әти, әни, бабай, әби, малай, кыз)*, яраткан уенчыклар (*туп, машина, курчак, эт, песи куян, аю),* ашамлыклар *(алма, ипи, сөт, чәй)* һәм саннар *(бер, ике, өч, дүрт, биш)* хисабына сүзлекне баету һәм активлаштыру. Өйрәнгән сүзләрне аерым, күмәк, тәрбияче ярдәмендә кабатлый белү күнекмәләрен булдыру. *Алма бир. Мә, алма*.
Бу кем? Бу нәрсә? сорауларын аңлап җавап бирергә өйрәтү.
-*Бу кем? – Бу әти.*
-*Бу нәрсә? – Бу туп.*
Нинди? соравын аңларга, дөрес җавап бирергә өйрәтү.
-*Туп нинди? – Кечкенә.*
-*Машина нинди? – Матур.*
Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауларны аңларга һәм сөйләмдә җавап кайтарырга өйрәтү. (Зур, матур, кечкенә, чиста, әйбәт, пычрак, тәмле).
-*Бу нәрсә? – Бу туп.*
-*Туп нинди? – Туп пычрак (зур, матур, кечкенә, чиста, әйбәт).*
Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны балаларның кабатлап әйтә белүләренә ирешү өстендә эшләү. Аларның өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган боремнәрне аңлап, үти белүләренә ирешү *(мә, бир, утыр, аша, эч, уйна, ю, ал).*
-*Мә, куян. – Бир куян.*
Тәрбияче әйткән билге буенча предметны табу, күрсәтә белергә өйрәтү.
Зур машина ал. Тәмле алма бир.
Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша белергә өйрәтү, сүзләрне дөрес, урынлы куллану.
Исәнме. – Исәнмесез. Сау бул. – Сау булыгыз. Мин кыз. - Мин Оля. Мин малай - Мин Коля.
Таныш предметларның исемнәрен ныгыту, куелган сорауга раслаучы, инкарь итүче сүзләрне *(әйе, юк)* дөрес кулланырга өйрәтү
Син Коля? – Әйе.
Син кыз? – Юк, мин малай.
Мин, син алмашлыкларын аңларга һәм урынлы кулланырга өйрәтү.
Син кем? – Мин Коля.
Кечкенә күләмле шигырьләр, җырлар өйрәтү.
Белем бирү эшчәнлегенең нәтиҗәләре
Ирешелгән нәтиҗәләр:
Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган боремнәрне аңлап, үти белә.
Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны кабатлап әйтә белә.
Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт әйтә белә.

Куелган сорауларны аңлап, сөйләмдә 2-3 сүз белән җавап кайтара белә.
Бер-берсе һәм өлкәннәр белән 62 сүз кулланып татар телендә аралаша.
Бирелгән лексиканы төрле ситуацияләрдә ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.
Татар телендә сөйләшү теләге бар.
Әйбер исемнәренең мәгънәсен аңлый һәм аларны дөрес әйтә белә.
Гаилә, уенчыклар, ашамлыклар һәм саннар хисабына сүз байлыгы бар.
Өйрәнгән сүзләрне аерым, күмәк, тәрбияче ярдәмендә кабатлый белә.
Бу кем? Бу нәрсә? сорауларын аңлап, җавап бирә.
Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауны аңлый һәм сөйләмдә җавап кайтара белә.
Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны кабатлап әйтә. Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган боерыкларны аңлап үти.
Тәрбияче әйткән билге буенча предметны таба, күрсәтә белә.
Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша белә, сүзләрне дөрес, урынлы куллана.
Куелган сорауга раслаучы, инкарь итүче сүзләрне дөрес куллана белә.
Мин, син алмашлыкларын аңлый һәм урынлы куллана.
Кечкенә күләмле шигырьләр, җырлар белә.

Тәрбияче һәм ата – аналар белән берлектә ирешә ала:

Сүз байлыгы арттыра.
Бирелгән лексиканы ишетеп аңлап, куллана белә.
Сорауларны аңлап, дөрес җавап бирә ала.
Мин, син алмашлыкларын урынлы куллана белә ала

1.4.2. “Татарча сөйләшәбез” Зурлар төркеме (5-6 яшь)
“Уйный – уйный үсәбез” проекты

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1.Тирә - юнь күзаллавын киңәйтә барып, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары, ашамлыклар темасына кергән сүзләр хисабына сүз байлыгын арттыру.
2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белүләренә ирешү.
3. Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгуларына ирешү.
4. Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү.
5. Боерык фигыльләрне сөйләмдә аңлап дөрес куллана белү күнекмәләрен үстерү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

Лексик минимум – якынча 45 сүз.
“Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” **, “**Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.

Яңа сүзләр хисабына баланың сөйләмен баету, тулыландыру. (*Кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, аш, ботка, кашык, тәлинкә,чынаяк, күлмәк, чалбар, бит, кул, өстәл урындык, карават, баллы, ничә, нинди, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, кызыл, сары, яшел, зәңгәр, нәрсә кирәк, юа, ки, сал, йокла, хәерле көн, яратам, бар).*
Санау күнекмәләрен ныгыту, сөйләмдә камилләштерү.
Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белергә өйрәтү.
Раслаучы һәм инкарь итүче сүзләрне ныгыту, урынлы куллану. *(Әйе, юк)*
Исем + сыйфат конструкциясен сөйләмдә активлаштыру. *(Бу кызыл тәлинкә).*
“Минем өем” проекты буенча өйрәнелгән боерык фигыльләрне ныгыту *(аша, эч, утыр, ю, уйна, йокла)*, яңа боерык фигыльләрне *(ки, сал)* сөйләмдә аңлап дөрес куллана белергә өйрәтү, активлаштыру.
Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү.

Белем бирү эшчәнлегенең нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белә.
Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта 107 сүз кулланып татар телендә аралаша. Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана. Боерык фигыльләрне сөйләмдә аңлап, дөрес куллана.
“Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Саннар”, “Уенчыклар”, “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.
Яңа сүзләр хисабына сүз байлыгы бар.
Санау күнекмәләре бар, сөйләмдә куллана белә.
Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә.
Раслаучы һәм инкарь итүче сүзләрне аңлый, урынлы куллана.
Исем + сыйфат конструкциясен сөйләмдә дөрес куллана.
Боерык фигыльләрне сөйләмдә аңлап дөрес куллана белә.
Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана белә.

Тәрбияче һәм ата – аналар белән берлектә ирешә ала

Сүз байлыгы арттыра ала.
Бирелгән лексиканы ишетеп аңлап, куллана белә.
Сорауларны аңлый, мөстәкыйль рәвештә сорау куя ала. Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда ситуатив куллана ала.

1.4.3. Мәктәпкә әзерлек төркеме (6-7 яшь)

“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты

Лексик минимум – якынча 60 сүз.

“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” , “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”, “Танышу”,“Тату гаилә”, “Дусларны сыйлыйбыз”, “Кунак килде”, “Кафега барабыз”, “Күңелле уеннар”, “Без циркта”, “Безнең дуслар”, “Чана шуабыз”, “Без биибез”, “Күңелле сәяхәт”, “Мәктәп”, “Без әкият яратабыз”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (танып – белү, уен, аралашу, музыка, хезмәт) ишетеп аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.

Яңа сүзләр хисабына баланың сөйләмен баету, тулыландыру: син кем?, хәерле көн, тычкан, бу кем?, бу нәрсә?, нишли, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың, син нишлисең, сикер-сикерәм, сикерә, йөгерә, төлке, йөгер-йөгерәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, җырла-җырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр.

Бу кем?, Бу нәрсә?, Нәрсә кирәк?, Нинди?, Ничә?, Нишли?, Син нишлисең?, Кая барасың? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белергә өйрәтү.

Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү. Монологик сөйләмне үстерү.

Белем бирү эшчәнлеге нәтиҗәләре.

Яңа сүзләр хисабына сүз байлыгы бар.

Сөйләмне аралашу чарасы буларак файдалана белә.

Диалогик һәм монологик сөйләм күнекмәләре бар.

Үзара һәм өлкәннәр белән 167 сүз кулланып татар телендә актив аралаша.

“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар”, “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”, “Танышу”, “Тату гаилә”, “Дусларны сыйлыйбыз”, “Кунак килде”, “Кафега барабыз”, “Күңелле уеннар”, “Без циркта”, “Безнең дуслар”, “Чана шуабыз”, “Без биибез”, “Күңелле сәяхәт”, “Мәктәп”, “Без әкият яратабыз”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (танып – белү, уен, аралашу, музыка, хезмәт) ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.

Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белә. Фигыльләрне урынлы куллана. Җырлар, шигырьләр белә.

Тәрбияче һәм ата – аналар белән берлектә ирешә ала

Сүз байлыгы арттыра ала.

Бирелгән лексиканы ишетеп аңлап, куллана белә.

Сорауларны аңлый, мөстәкыйль рәвештә сорау куя ала. Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда ситуатив куллана ала.

1.4.4. Рус төркемендә тәрбияләнүче татар балаларының ана телен үзләштерүдә көтелгән нәтиҗәләр.

Икенче кечкенәләр төркеме

Ел дəверендə өйрəнгəн сүзлəрне, кыска фразаларны аерым, күмəк, тəрбияче ярдəмендə кабатлый белə.
Өлкəннəр кушкан катлаулы булмаган биремнəрне аңлап үти.
Үз исемен дөрес əйтə, исəнлəшə, саубуллаша, рəхмəт əйтə белə.
Куелган сорауларны аңлап, сөйлəмдə 2-3 сүз белəн җавап кайтара белə.
Бер-берсе һəм өлкəннəр белəн татар телендə аралаша.
Әйбер исемнəренең мəгънəсен аңлый һəм аларны дөрес əйтə белə.
Син кем?Бу кем? Бу нəрсə?Нəрсə эшли?Нинди? сорауларын аңлап, җавап бирə. Әйбернең билгесен ачыклау максаты белəн куела торган сорауны аңлый һəм сөйлəмдə җавап кайтара белə.
Мин, син алмашлыкларын аңлый һəм урынлы куллана.
Кечкенə күлəмле шигырьлəр, җырлар белə. Татар телендə сөйлəшү телəге бар.
Уртанчылар төркеме
Сүз байлыгы бар.
Үзара һəм зурлар белəн татар телендə аралаша.
Үзе турында тулы җомлəлəр төзеп сөйли белə.Сөйлəмендə ягымлы сүзлəр,боерыкларны куллана .
Санау күнекмəлəре бар, сөйлəмдə куллана белə.
Нинди? Нишли?Ничə? соравына дөрес җавап бирə.
Иллюстрациялəргə карап əсəрлəрнең исемен атый.
Алган белемнəрен, сөйлəм күнекмəлəрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүлəрдə куллана белə.
Зурлар төркеме
Сөйлəмне аралашу чарасы буларак файдалана белə.
Диалогик һəм монологик сөйлəм күнекмəлəре бар.
Үзара һəм өлкəннəр белəн татар телендə актив аралаша.
Сүзлəрне гомумилəштерə белə. Капма –каршы булган сүзлəрне атый.
Җырлар, шигырьлəр ,мəкаль, табышмаклар белə.
Алган белемнəрен, сөйлəм күнекмəлəрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүлəрдə куллана, үзлектəн сорау бирə белə.
Танып белү, Аралашу, Матур əдəбият уку
- транспорт төрлəрен кеше тормышын җиңелəйтə, уңайлыклар тудыра торган əйберлəрне белү;
- предметның төсе, күлəме, формасы, зурлыгы, авырлыгы, нинди материалдан эшлəнгəн булуы турында сөйли алу, аларны төркемлəү;
- төрле һөнəрлəр (төзүчелəр, авыл эшчəннəре һ.б.) турында белү;
- туган шəһəрең (авылың), туган илең, аның башкаласы, юл йөрү кагыйдəлəрен белү;
- үз туганнары, үзе турында сөйли алу, өй адресын əйтү;
- табигать күренешлəрен күзəтеп, алар арасындагы бəйлəнешлəр турында нəтиҗə чыгара алу, кайбер закончалыкларны белү.
- сөйлəмдə төрле кушма җөмлəлəр куллану, туры һəм кыек сөйлəмнəн файдалану;

- үз тәҗрибәсеннән чыгып, эчтәлекле рәсемнәр, картиналар буенча мөстәкыйль рәвештә хикәя төзү;
- әкиятләрнең ахырын тәмамлау, зур булмаган әдәби әсәрләрнең эчтәлеген сөйләгәндә интонацияләрдән дөрес файдалану;
- сөйләмдә, башкалар белән аралашканда ягымлы сүзләр куллану;
- мәгънәдәш сүзләр һәм капма-каршы сүзләр куллану;
- аралашуда актив булу, теләп катнашу.
- әсәрнең жанрын билгели алу (әкият, хикәя, шигырь);
- зур булмаган әсәрләрне сәхнәләштерү, рольләргә бүлеп шигырьләрне сөйләү;
- яраткан язучыларны атый белү;
- укыту методик комплектында күрсәтелгән 2 – 3 шигырьне сөйләү, табышмак, мәкальләрне искә төшереп әйтү;
- әдәби персонажның кылган гамәлләре турындагы фикерләрен башкаларга сөйләү;
- үзенең яраткан китабы турында башкаларга сөйли белү.

Мәктәпкә әзерлек төркеме

Сөйләмне аралашу чарасы буларак файдалана белә.
Диалоглы сөйләмдә ягымлы сүзләрне кулланып аралаша белә. Монологик сойләм күнекмәләре бар.
Үзара һәм өлкәннәр белән татар телендә актив аралаша.
Сүзләрне гомумиләштерә белә. Капма –каршы булган сүзләрне атый.
Рәсемгә карап, аның эчтәлеген сөйли .
Җырлар, шигырьләр ,мәкаль, табышмаклар, санамышлар, әкиятләр белә.
Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана, үзлектән сорау бирә белә.

Танып белү. Аралашу. Матур әдәбият уку.

- сәламәт яшәү рәвеше, дөрес туклану турында күзаллау;
-экологик бәйләнешләрне аңлата алу, кешенең табигать белән бәйләнеше, үзара йогынтысын белү;
- табигатьнең төрле объектлары турында мәгълүматлы булу;
- предметларны үзләренә генә хас билгеләре, үзенчәлекле сыйфатлары буенча аерып ала һәм төркемли белү;
- үзе, әти-әнисе турында сөйли белү (фамилиясен, исемен, әтисенең исемен, адресын, телефон номерын әйтә алу), өлкәннәр хезмәте, аларның эшлекле сыйфатлары турында мәгълүматлы булу.
- күмәк сөйләмдә катнашу (сораулар бирә, сорауларга тулы җавап кайтара, вакыйгалар, фактлар, күренешләр турында эзлекле, мәгънәле һәм аңлаешлы итеп сөйли);
- сөйләмдә төрле сүз төркемнәрен мәгънәсе буенча аңлап, төгәл куллану;
- сүзләрне контексттагы мәгънәсенә туры китереп сөйли белү күнекмәләре булу;
- предметлар, картиналар, рәсемнәр буенча, үз тәҗрибәсеннән чыгып, иҗади хикәяләр төзи белү;
- тәрбияче һәм яшьтәшләре белән әдәпле итеп сөйләшә белү.

- әсәрнең жанрын билгели алу (әкият, хикәя, шигырь);
- китап геройларының хәленә керә белү, кылган гамәлләренә дөрес бәя бирү, үз мөнәсәбәтен белдерү;
- шигырьләрне, сәхнәләштергән әсәрләрне сәнгатьле итеп сөйләү, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирә белү;
- иллюстрацияләр, рәсемнәргә карап, өйрәнгән матур әдәбият әсәрләрен тану;
- китаплардан яңа белемнәр алу мөмкинлеген аңлау.

II нче бүлек. Эчтәлек.

2.1. Балага үсеш юнәлешләре буенча белем бирү (биш белем бирү өлкәсендә)

1. **Физик үсеш –** физкультура, сәламәтләндерү эшләре: ял минутлары, хәрәкәтле уеннар, эшчәнлекне сәламәтләкне саклауга якын килеп оештыру (эшчәнлекнең барышының төрлелеге).
2. **Социаль коммуникатив үсеш –** балаларны әйләнә – тирә мөхит белән таныштыру (үзе, гаиләсе, бакча, шәһәре, республика, төрле милләтләр, һөнәр ияләре, балалар язучылары), сюжетлы – рольле уеннар.
3. **Танып – белү үсеш -** балаларның ел фасыллары, табигать күренешләре турында белемнәрен киңәйтү, тасфирлау хикияләре төзергә өйрәтү, дидактик уеннар.
4. **Сөйләм үстерү үсеш –** сүзле уеннар**,** дидактик уеннар, сүзлек өстендә эш, өйрәнелгән эчтәлек нигезендә әңгәмәдәшең белән контакт урнаштыра, сорау куя, җавап бирә, кире кага, раслый белү; программада күрсәтелгән темалар буенча тәрбияченең сорауларына җавап бирү һәм сораулар куя белү; үстерешле диалоглар төзү, әңгәмәдә катнаша алу; терәк схемалар кулланып, ситуация буенча әңгәмә кора белү.
5. **Нәфис – нәфасәти үсеш** – җырлы – биюле уеннар, халык бәйрәмнәре, әкиятләрне сәхнәләштерү, халык аваз иҗатын өйрәтү.

Проект “Минем өем” “ (4-5 яшь).

Речевое развитие Сөйләм үсеше.	Социально-коммуникативное развитие. Социаль-коммуникатив үсеш	Познавательное развитие. Танып белү.	Художественно-эстетическое развитие. Нәфис –нәфәссәти үсеш	Физическое развитие. Физик үсеш
Уен ситуациясе “Акбайны утырт”. Аудиоязма тыңлау, кабатлау. *Аудио (30 нчы кисәк)* Уен ситуациясе “Зур песигә - зур туп, кечкенә песигә - кечкенә туп бир”. Уен “Бир - мә”. Уенчыклар турында үстерешле диалог. Дидактик уен “Мин нинди уенчык турында уйладым?”	Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау. Сюжетлы-рольле уеннар Бармак уены “Гаилә”. *Аудио (22 нче кисәк)* Уен ситуациясе “Хәлләр ничек?” Сүзле уен “Син кем?” Сүзле уен “Рәхмәт әйт”. Уен ситуациясе “Мияу белән Акбай балаларны сыйлый” Сюжетлы рольле уен “ Уенчыклар кибетендә”.	Дидактик уен “Бел!” Дидактик уен “Кем юк?” Дидактик уен “Әйткәнне күрсәт”. Дидактик уен “Исемен дөрес әйт - уйна”. Уен ситуациясе “Сорап ал һәм уйна”. Сүзле уен “Мин кемне уйладым?” Дидактик уен “Тупны өлешләрдән җый”.	«Минем өем». укыту методик комплектына аудио-кушымта(4-5яшьлек балалар) - Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, җырлау Театральләштерү, сәхнәләштерү Җырлы-биюле уен “Карусель”. Аудиоязма тыңлау һәм җырлау. - Ипи тәмле-тәмле! Җыр тыңлау. Мин курчак.	Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары. Сүзле-хәрәкәтле уен “Туп” . *Аудио (43 нче кисәк)* Дидактик уен “Мин кушканны үтә,

Сүзле уен “Уйлап әйт!”. Уен ситуациясе Дидактик уен “Тылсымлы тартма”. Дидактик уен “Нәрсә юк?” Анимацион сюжет: “Шалкан” ИКТ игра “Угости фруктами”	Үстерешле диалог “Мияуга уенчык бүләк ит!” Уен ситуациясе “Иптәшеңне ашат!” Сүзле уен “Иптәшеңне уйнарга чакыр”. Дидактик уен “Уенчыклар юабыз”. Анимацион сюжетлар: 1. “Әйдәгез, дуслашыйк” 2. “Качышлы уйныйбыз” 2. “Азат кунак чакыра” Сюжетлы-рольле уен: “Сыйлыйм”. “Иптәшеңә уенчык юарга тәкъдим ит”. Дидактик уен “Кәрзингә сал”. ИКТ игра “Бу кем?” ИКТ игра “Гаилә” ИКТ игра “Мой”	Дидактик уен “Уйлап әйт, ничә уенчык?” Дидактик уен “Ничә уенчык? Анимацион сюжет .“Тәмле” кибетендә” ИКТ игра “Сосчитай сколько яблок	Мин курчак. Мин матур курчак. Мин матур курчак Аудиоязма, җыр тыңлау. *Аудио (16 нчы кисәк)* “Җырлап әйт!” *Аудио (55 нче кисәк)* *“Слушай!”, “Тыңла!”* Бер, ике, өч, дүрт, биш аю, “Җырлап әйт!” Бирелгән уенчыклар турында матур, зур, чиста, әйбәт, кечкенә сүзләрен кертеп җырлау. *Аудио (57 нче кисәк* Җыр: “Мин песи. Мин эт.” (А-15) Уен ситуациясе “Кем анда?”(Битлекләр белән уен) ИКТ игра “Найди рисунок и приклей”	Сүзле-хәрәкәтле уен: “Зур, кечкенә” Аз хәрәкәтле уен “Мин әйтәм –син эшлә” (Битлекләр белән) Аз хәрәкәтле уен “Командир”

Проект “ “Уйный-уйный үсәбез” (5-6 яшь)

Речевое развитие **Сөйләм үсеше**	**Социально-коммуникативное развитие.** **Соиаль-коммуникатив үсеш**	**Познавательное развитие.** **Танып белү.**	**Художественно-эстетическое развитие.** **Нәфис –нәфәсәти үсеш**	**Физическое развитие.** **Физик үсеш**
Дидактик уен “Серле кәрзин”. Дидактик уен “Бу нәрсә?” Дидактик уен “Нәрсә юк?”. .Дидактик уен “Дөресен әйт”. Анимацион сюжетлар “Шалкан” “Кем нәрсә ярата?”.Әкият тыңлау һәм уйнау Өстәл театры “Өч аю”.49 нчы кисәк “Маша һәм өч аю”	Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау. Сюжетлы-рольле уеннар Анимацион сюжетлар: “Юл маҗаралары” “Кем эшләми, шул ашамый” ”Аю баласы дөнья белән таныша” “Тату гаилә”“Юмарт аю” Сюжетлы-рольле уен “Кафега барабыз”	Дидактик уен “Дөрес сана”. Дидактик уен “Ничә?”. Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?” “Сабантуй бәйрәме” “Урманда күңелле уеннар” Дидактик уен “Нинди?”. Дидактик уен “Мин әйтәм, син күрсәт” ИКТ игра “Что растет на огороде”	«Уйный-уйный үсәбез». укыту методик комплектына аудио-кушымта (5- 6 яшьлек балалар) Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, җырлау театральләштерү, сәхнәләштерү Анимацион сюжетлар:“Батыр Мияу һәм куркак Куянкай” Җырлы – биюле уен “Минем өем”.	Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары. Сүзле-хәрәкәтле уен “Туп” . *Аудио (43 нче кисәк)* Дидактик уен “Мин кушканны үтә,

	Сюжетлы-рольле уен “Кибет”Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”. Сюжетлы-рольле уен “Кунак каршылыйбыз” Уен ситуациясе “Кибеттә”. ИКТ игра “Кто что моет” ИКТ игра “В магазине у медвежонка” ИКТ игра “Готовимся к зиме” ИКТ игра “Делаем овощной салат”	ИКТ игра “Угости зайцев” ИКТ игра “Сколько? Ничә?” ИКТ игра “Волшебный сад”	“Куян күчтәнәче”. Җыр. Җырлы-биюле уен. “Бар безнең бакчабыз”. Җырлы-биюле уен. “Бар матур бакча”. 18 нче кисәк Җыр. “Уйныйбыз да, җырлыйбыз да”. 22 нче кисәк Җырлы-биюле уен “Кәрзиндә нәрсә бар?” “Уңыш бәйрәме”. 24 нче кисәк Җыр. 28 нче кисәк Җыр. Без ашыйбыз тәмле аш, “Без киенәбез”. 38 нче кисәк Җыр. 43 нче кисәк Бишек җыры 52 нче кисәк Аккалач җыры 57 нче кисәк Яратам, яратам. “Нәрсә бар?” 60 нчы кисәк 62 нчы кисәк Җыр. Сабантуйга барабыз.	Сүзле-хәрәкәтле уен: “Зур, кечкенә” Аз хәрәкәтле уен “Мин әйтәм –син эшлә” (Битлекләр белән) *Аудио (51 нче кисәк)* “Карусель”. “ Кү ңелле Сабан туй уенна ры”.

Проект “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” (6-7 яшь)

Речевое развитие **Сөйләм үсеше**	**Социально-коммуникативное развитие.** **Соиаль-коммуникатив үсеш**	**Познавательное развитие.** **Танып белү.**	**Художественно-эстетическое развитие.** **Нәфис–нәфәсәти үсеш**	**Физическое развитие.** **Физик үсеш**
Дидактик уен “Бу нәрсә?” Дидактик уен “Дөресен әйт” Дидактик уен “Нинди?”. (Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара). .Дидактик уен “Сана”. Дидактик уен “Кем нишли?” Уен ситуациясе: “Әйдәгез, танышабыз”.	Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау. Сюжетлы-рольле уеннар Анимацион сюжетлар: “Урман китапханәсендә”	Бармак уены “Тату гаилә” “Җәнлекләр спорт бәйрәмендә” Мультфильм: “Циркта” ИКТ уен “Циркта” ИКТ уен : “Ничә яшь” Мультфильм:	«Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар». укыту методик комплектына аудио-кушымта (6-7 яшьлек балалар) - Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, җырлау Театральләштерү, сәхнәләштерү	Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары. Дидактик уен “Мин кушканны үтә,

.Уен ситуациясе “Мияу кунакта”. .Уен ситуациясе “Акбай белән Мияу бездә кунакта”. *Аудио (3 нче кисәк).* Сүзле уен “Хәерле көн”. .Үстерешле диалог “Телефоннан сөйләшәбез”. Сүзле уен “Кайтаваз”– “Эхо”. .Сүзле уен “Сора – җавап бир”. Уен ситуациясе: “Уенчыкларны йокыдануят, утырт”. Сүзле уен “Акбайны сыйлыйбыз”. Сүзле уен “Мияуны сыйлыйбыз”. Уен ситуациясе “Иптәшеңне сыйла”. Уен ситуациясе “Тауда”. Сүзле уен “Нишли?” Үстерешле диалог “Бу нәрсә? Нишли?” Үстерешле диалог “Минем бүләгем”. Уен ситуациясе “Сәяхәткә әзерләнәбез”. Мультфильм “Теремкәй”. Өстәл театры “Кем нәрсә ярата?” “Аю баласы дөнья белән таныша” “Батыр Мияу һәм куркак Куянкай”	“Көчлеләр, кыюлар, җитезләр”. “Кафега барабыз”. “Урманда күңелле уеннар” Мультфильм “Уйный-уйный укыйбыз” Ситуатив күнегү: Телефоннан сөйләшү “Кибет” “Танышу” Уен ситуациясе “Кая барасың?” Рәсем ясау: “Милли ашлар” Уен ситуациясе: “Авылда кунакта” Уен ситуациясе “Мәктәптә”. Уен ситуациясе “Кафега барабыз”. Үстерешле диалог “Интервью бирү”. Уен ситуациясе “Үзең турында сөйлә”. Уен ситуациясе “Кунак килә”. Уен “Компот, салат ясыйбыз” .Уен ситуациясе “Хәерле көн”. ИКТ уен “Әнигә булыш”	“Урман китапханәсендә” Мультфильм “Уйный-уйный укыйбыз” Мультфильм: “Урман мәктәбендә” ИКТ уен “Тылсымлы мәктәп” Уен ситуациясе “Табышмакларга җавап тап”. Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?” ИКТ уен “Скоро в школу”	Анимацион сюжетлар, Татар халык уены “Түбәтәй”. Мультфильм: “Теремкәй” “Шалкан” әкиятен сәхнәләштерү. “Әйдәгез, биибез”. *Аудио (23 нче кисәк)* Аудиоязмадан җыр тыңлау, җырлау “Чана шуа”. *Аудио (36 нчы кисәк)* Татар халык уены “Түбәтәй”. *Аудио (40 нчы кисәк)* Ситуатив күнегү “Нишли?” .Ирекле бию “Без биибез”. *Аудио (44 нче кисәк)* Җыр “Туган көн”. Уен “Җырлыйм”. *Аудио (45 нче кисәк)* “Кем нәрсә ярата?” әкиятен сәхнәләштерү. Бергә җырлап, бииләр. *Аудио (66 нчы кисәк)* “Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү. Күңелле музыка. Бииләр. Өстәл театры “Теремкәй” әкияте.	Аз хәрәкәтле уен “Мин әйтәм –син эшлә” (Битлекләр белән) *Хәрәкәтле уен: “Командир”* Уен-эстафета “Кем тизрәк”. Уен ситуациясе “Әйткәнне үтә” Уен ситуациясе “Зарядка ясыйбыз”. Сүзле-хәрәкәтле уен “Әгәр сиңа ошый икән, шулай ит”. *Аудио (43 нче кисәк)*

2.2. Белем бирүдә эш төрләре һәм формалары.

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:

1. Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.
2. Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.
3. Сюжетлы-рольле уеннар;
4. Әйлән-бәйлән, җырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
5. Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (әти-әниләргә, башка төркем балаларына).

6. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уены, зарядка уеннары.
7. Иҗади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
8. Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлап эшләү.
9. Үстерелешле диалоглар (зурлар һәм яшьтәшләре белән үзара аралашу).
10. Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, җырлау, кабатлау, ишеткән сүзне рәсемдә табып күрсәтү.
11. Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
12. Интерактив уеннар.

2.3. Комплекслы – тематик планнар

2.3.1. Уртанчылар төркеме «Минем өем” проекты

Актив сузләр	**Сөйләм урнәге**	**Аудиоязма Анимацион сюжет**
Гаилә – 18 сәгать (1-18)		
эти	-Бу кем?	Аудиоязма №1-23
әни	-Әти (әни, бабай, әби, кыз, малай).	Мультфильмнар:
малай	-Кем юк?	1. “Әйдәгез, дуслашыйк”
кыз	-Әти (әни, бабай, әби, малай, кыз).	2. “Качышлы уйныйбыз”
мин	-Исәнмесез.	3. “Шалкан”
исәнмесез	-Син кем?	
сау булыгыз	-Мин Коля (Оля).	
	-Мин малай.	
	-Сау булыгыз!	
исәнме	-Исәнме, әни (әти, бабай, әби, кыз, малай, Мияу, Акбай).	
	-Сау бул, әни (әти, бабай, әби, кыз, малай).	
эт	-Кем анда?	
песи	-Мин песи. Мин Мияу.	
	-Кил монда.	
	-Мин эт. Мин Акбай.	
	-Кил монда.	
әйе	-Син Коля?	
юк	-Әйе, Коля.	
сау бул	-Син малай (кыз)?	
	-Әйе (юк).	
әби	-Әти? (әни, бабай, әби, кыз, малай).	
бабай	-Әйе.	
	-Әни? (әти, бабай, әби, кыз, малай).	
	-Юк.	
	-Малай?	
	-Юк, кыз.	
	-Кыз?	

әйбәт	-Әйе, кыз. -Хәлләр ничек? -Әйбәт.	
Ашамлыклар – 12 сәгать (19-30)		
ипи алма сөт чәй мә рәхмәт тәмле кил монда утыр аша эч	-Мә, ипи (алма, сөт, чәй). -Рәхмәт, әби. -Коля, мә ипи (алма, сөт, чәй). -Рәхмәт. -Мияу, кил монда. Утыр. (Акбай, Коля, Оля) -Оля, кил монда. Мә ипи (алма, сөт, чәй). Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле (ме)? -Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле. Рәхмәт. -Мә, тәмле алма (ипи). -Мә, ипи (алма) аша. -Мә, сөт (чәй) эч.	Аудиоязма №24-39 Мультфильмнар: 1.“Тәмле” кибетендә” 2. “Азат кунак чакыра”
Уенчыклар – 18 сәгать (31-48)		
бир туп зур кечкенә матур курчак куян аю хәлләр ничек?	- Бу нәрсә? - Туп (курчак, куян, аю). -Курчак (туп, куян, аю) бир. -Мә, курчак (туп, куян, аю). -Бу нәрсә? -Аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян, туп) нинди? -Аю (курчак, куян, туп) зур (матур, кечкенә, әйбәт). - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур (кечкенә, матур, әйбәт). -Аю (курчак, куян, туп)? -Әйе. -Курчак (аю, куян, туп)? -Юк. -Бу нәрсә? -Аю (курчак, куян, туп). -Мә, аю (курчак, куян, туп). Уйна. -Коля, кил монда. Уйна. -Оля, кил монда. Уйна. - Аю (курчак, куян, туп) бир. - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур. - Аю (курчак, куян, туп) кечкенә. - Мә, зур аю (курчак, куян, туп). - Мә, кечкенә аю (курчак, куян, туп).	Аудиоязма №40-53 Мультфильмнар: 1. “Паркка сәяхәт” 2. “Уенчыклар үпкәләгән” 3. “Күңелле уеннар” 4. “Акбай һәм Мияу маҗаралары”

уйна пычрак чиста ю	-Аю (курчак, куян), кил монда. Аша (утыр, эч, уйна). -Коля (Оля), аю (курчак, куян, туп) ю. -Туп (курчак, куян, аю) нинди? -Туп (курчак, куян, аю) пычрак (чиста). -Туп ю. - Туп чиста? - Юк, туп пычрак. (Әйе, туп чиста). Ю, ю, ю – туп (курчак, аю, куян) ю.	
Саннар - 6 сәгать (49-54)		
бер ике өч дүрт биш	-Ничә? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) алма. -Ничә малай? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) малай. -Ничә кыз? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) кыз. -Өч? -Юк. -Ике? -Әйе. -Ничә аю (туп, курчак, куян)? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) аю.	Аудиоязма №54-60 Мультфильм: 1.“Уйный-уйный саныйбыз”
Кабатлау - 6 сәгать (55-60)		
		Аудиоязма №61-64 Мультфильм: 1. “Күңелле ял итәбез”

2.3.2. Зурлар төркеме
«Уйный-уйный үсәбез» проекты буенча тематик план

Актив сузләр	**Сөйләм урнәге**	**Аудиоязма Анимацион сюжет**
Кабатлау – 3 сәгать (1-3)		
	“Минем өем” проекты буенча	Аудиоязма №1 Мультфильм: 1. “Шалкан”
Яшелчәләр – 21 сәгать (4-24)		
кишер	-Бу нәрсә? -Кишер.	Аудиоязма №2-24

	-Мә, кишер.	
баллы	-Нинди кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)?	Мультфильмнар: 1.“Баллы кишер” 2. “Уйный-уйный эшлибез” 3. “Юл маҗаралары” 4. “Кем эшләми, шул ашамый”
ничә	-Зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
суган бәрәңге	-Мә, зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
кыяр	-Рәхмәт.	
кәбестә	-Зур кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
нинди	-Кечкенә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
алты җиде	-Чиста кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
сигез тугыз	-Пычрак кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
ун	-Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) нинди?	
	-Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) тәмле, зур (кечкенә), матур, чиста (пычрак) Кишер баллы. Алма баллы.	
	-Мә кишер(алма), аша. Баллы?	
	-Әйе, баллы. Рәхмәт.	
	-Ничә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? Сана.	
	-Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
	-Оля, кил монда. Мә, ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
	-Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
	-Оля, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) бир.	
	-Мә, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә,кишер).	
	-Рәхмәт.	
	-Коля, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр) бир.	
	-Мә, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр).	
	-Сау бул, Коля.	
	-Ничә кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер)?	
кызыл сары	-Бер (1-10) кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер).	

яшел нәрсә кирәк? юа	-Кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) пычрак. -Бу туп. -Туп (алма) нинди? -Туп (алма) сары (кызыл, яшел) -Нинди туп (алма) юк? -Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк. -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) кирәк? -Кирәк. -Коля, нәрсә кирәк? -Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) кирәк. -Нинди кыяр? -Яшел (тәмле, чиста) кыяр. -Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) пычрак. -Мә, кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) ю. -Оля кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) юа.	
Ашамлыклар – 6 сәгать (25-30)		
аш ботка	тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй) -Нәрсә кирәк? -Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) кирәк. -Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге)? -Тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге). -Мә, аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) аша (эч). -Рәхмәт. Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) тәмле.	Аудиоязма №25-29 Мультфильм: 1.“Аш бүлмәсе”
Савыт-саба - 6 сәгать (31-36)		
кашык тәлинкә чынаяк зәңгәр	-Кашык (тәлинкә, чынаяк) бир. -Нинди кашык (тәлинкә, чынаяк)? -Зур (кечкенә, сары, яшел, кызыл, зәңгәр). -Ничә кашык (тәлинкә, чынаяк)? -(1-10 га) кашык (тәлинкә, чынаяк). -Мә, (1-10) кашык(тәлинкә, чынаяк). -Мә, кызыл (сары, яшел, зәңгәр). чынаяк (тәлинкә, чынаяк).	Аудиоязма №30-37 Мультфильм: 1. “Өч аю” 2. “Чисталыкта - матурлык”
Киемнәр - 6 сәгать (37-42)		

күлмәк чалбар ки сал йокла	яшел (кызыл, сары, зәңгәр) күлмәк (чалбар). чиста күлмәк (чалбар). матур күлмәк (чалбар). күлмәк (чалбар) юк. -Оля, күлмәк (чалбар) бир. -Нинди күлмәк (чалбар)? -Сары (кызыл, яшел, зәңгәр) күлмәк (чалбар). -Ничә күлмәк (чалбар)? -Бер (1-10) күлмәк (чалбар). -Курчак, чалбар (күлмәк) ки (сал). -Оля, чалбар (күлмәк) бир. -Мә, чалбар (күлмәк). -Рәхмәт. Курчак, мә, чалбар (күлмәк) ки (сал). -Курчак, йокла.	Аудиоязма №38-43 Мультфильм: 1.“Киемнәр кибетендә” 2. “Шаян уенчыклар”
Шәхси гигиена – 3 сәгать (43-45)		
бит кул хәерле көн	-Хәерле көн. -Мә су, бит (кул) ю. -Бит (кул) чиста. -Бит (кул) чиста. -Әйе, бит (кул) чиста.	Аудиоязма № 43, 44-48 Мультфильм 1.“Ни өчен киемнәр югалган?”
Өй җиһазлары – 3 сәгать (46-48)		
өстәл урындык карават	-Зур (кечкенә) урындык (өстәл, карават). -Зур аю, мә зур карават (өстәл, урындык). -Кечкенә аю, мә кечкенә карават (өстәл, урындык). -Нәрсә кирәк? -Карават (өстәл, урындык) кирәк. -Нинди карават? -Зур (кечкенә, сары, яшел, зәңгәр) карават. -Мә, зур карават. -Рәхмәт.	Аудиоязма № 49 Мультфильм: 1.“Маша һәм өч аю”
Бәйрәм “туган көн” – 9 сәгать (49-57)		
яратам	-Мин алма (ипи, сөт, чәй, ботка, аш, кыяр, кәбестә, бәрәңге, кишер) яратам. -Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам. -Мин курчак(ны) (аю(ны), песи(не), эт(не), куян(ны) яратам. -Нәрсә бар? -Туп (курчак) бар. -Нәрсә юк?	Аудиоязма №50-60 Мультфильм: 1. “Туган көн” 2. ”Кем нәрсә ярата?”

бар	-Туп (курчак) юк. “Бар”, “Юк” сүзләрен кулланып “Гаилә”, “Яшелчә” “Уенчыклар” темаларын кабатлау. Диалогларны кабатлау. “Кибетле” уеннары.	
Бәйрәм “сабантуй”- 3 сәгать (58-60)		
	Ел дәвамында өйрәнелгән сүзләр, сөйләм үрнәге кулланыла. “Гаилә”, “Яшелчә”, “Уенчыклар” темаларын кабатлау. “Кибетле” уеннары.	Аудиоязма №61-63 Мультфильм: 1.“Сабантуй бәйрәме”

2.3.3. Мәктәпкә әзерлек төркеме «Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар» проекты буенча тематик план

Актив сузләр	Сөйләм урнәге	Аудиоязма Анимацион сюжет
син кем хәерле көн тычкан бу кем? бу нәрсә? нишли? йоклый утыра ашый эчә нишлисең? ашыйм эчәм уйный уйныйм, утырам барам кая барасың? син нишлисең?	-Хәерле көн, Оля (Коля). -Хәерле көн, әни (әти, бабай, әби). -Песи нишли? -Песи йоклый. -Әни нишли? -Әни утыра. -Коля нишли? -Коля ашый (эчә). -Мияу, нишлисең? -Ашыйм. -Акбай, нишлисең? -Эчәм. -Оля (Коля), нишлисең? -Уйныйм. -Кая барасың? -Кафега барам.	Аудиоязма №1 - 2 Аудиоязма №3 - 5 Мультфильм: “Мияу адашкан” Аудиоязма №6 Аудиоязма №7 - 8 Мультфильм:”Аю баласы дөнья белән таныша” Аудиоязма №9 - 10 Аудиоязма №11 Мультфильм: “Батыр Мияу һәм куркак Куянкай” Аудиоязма №12 Аудиоязма №13 - 14 Мультфильм: “Тату гаилә” Аудиоязма №15 Аудиоязма №16 - 18 Мультфильм: “Юмарт аю” Аудиоязма №19

	-Син нишлисең?	
	-Мин бәрәңге ашыйм (чәй эчәм, уйныйм, барам, утырам, йоклый)	Аудиоязма №20
		Мультфильм: “Кафега барабыз”
сикер-сикерәм	Туп, туп	
	Матур туп.	
	Сикер-сикер,	Аудиоязма №21-23
	Матур туп.	Мультфильм: “Урманда күңелле уеннар”
сикерә	Куян сикерә (йөгерә).	
йөгерә	Туп сикерә.	
төлке	Песи сикерә (йөгерә).	
	Төлке сикерә (йөгерә).	Аудиоязма №24
		Аудиоязма №25-28
йөгер-йөгерәм	-Йөгер! Син нишлисең?	Мультфильм: “Көчләләр, кыюлар, җитезләр”
	-Мин йөгерәм.	
чәк-чәк	-Мин чәк-чәк ашыйм.	Аудиоязма №29-30
өчпочмак	-Мин өчпочмак ашыйм.	Мультфильм: “Җәнлекләр спорт бәйрәмендә”
яшь	-Сиңа ничә яшь?	
	-6 яшь.	
		Аудиоязма №31-32
бүре, керпе	-Мин бүре. Мин зур, матур, чиста.	
		Аудиоязма №33-34
тавык	Әтәч зур, матур	Мультфильм: “Циркта”
әтәч	Тавык кечкенә, матур	
		Аудиоязма №35 - 36
үрдәк	-Син кем?	Аудиоязма №37 - 38
	-Мин үрдәк.	Мультфильм: “Шаян кошлар”
чана	Куян чана шуа.	
шуа	Мин чана шуам.	Аудиоязма №39 - 40
шуам		Аудиоязма №41
Бие, бии, биим	-Аю, әйдә, бие!	Мультфильм: “Урманда зур концерт”
		Аудиоязма №42 - 44
		Аудиоязма №45 - 46
ак	-Оля кызыл шар ярата?	Мультфильм: “Акбай туган көнгә барырга җыена”
кара	-Юк.	
	-Оля яшел шар ярата?	
	-Әйе, мин яшел шар яратам.	Аудиоязма №47
җырла-җырлыйм	-Син нишлисең?	Аудиоязма №45, 48 – 49
	-Мин җырлыйм.	Мультфильм: “Мияуның туган көне”
зур рәхмәт	җырлыйбыз	
	зур рәхмәт	Аудиоязма №50
		Аудиоязма №51 - 53

китап укый рәсем ясыйм укыйм дәфтәр	Кыз китап укый. рәсем ясыйм-алма ясыйм мәктәп -Кем укый. -Мин укыйм. бик тәмле Терем-терем, теремкәй, Зур түгел, кечкенә. Теремкәйдә тычкан яши. Теремкәйдә куян яши. Теремкәйдә бүре яши. Теремкәйдә төлке яши. Теремкәйдә аю яши. Алар бик дус. -Кәҗә кая? -Әнә, кәҗә кәбестә ашый. Кәҗә кәбестә ярата. -Мин ипи яратам. Песи, син нәрсә яратасың? -Мин сөт яратам. Сөт тәмле. -Мә, кәҗә, ботка аша. -Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.	Мультфильм: “Урман китапханәсендә” Аудиоязма №54 - 60 Мультфильм “Уйный-уйный укыйбыз” Аудиоязма №61-63 Мультфильм: “Урман мәктәбендә” Аудиоязма №64 Мультфильм: “Теремкәй” Аудиоязма №65-66 Мультфильм: “Кем нәрсә ярата?” Аудиоязма №67 - 71

2.3.4. “Туган телдә сөйләшәбез” (икенче вариант)

Комплекслы тематик план

Икенче кечкенәләр төркеме.

№	Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1.	**Исәнме,балалар бакчасы**	Танышу Өйдә кем яши? Мин малай,мин кыз Мияу белән танышу Әйдәгез танышыйк Әйдә дуслашыйк	1 1 1 1 1 1
2.	**Уенчыклар**	Минем яраткан уенчыкларым Минем яраткан уенчыкларым Карусельгә сәяхәт Без уйнарга яратабыз Йомшак уенчык карау Туп	1 1 1 1 1 1

		Туган көн Мияу кунакка килгән Уенчыклар кибете	1 1 1
3.	**Көз**	Алтын көз Көз килде Аваз культурасы,Ө авазы Куян үстергән кишер һәм помидор Яшелчә бакчасында “Шалкан” әкияте Җиләк-җимеш бакчасында Бакчада алмалар өлгерде Уйный-уйный санайбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1
4.	**Гаилә**	Өйдә кем яши? Безнең гаилә Качышлы уйныйбыз Тату гаилә Минем дуслар Әйдәгез дуслашыйк Минем туганнарым Безнең гаилә Әби күчтәнәче Дустыңны сыйла Сөт,чәй Кунакка барабыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
5.	**Кыш**	Кар ява Алсуны урамга киендерәбез А.Алиш “Куян кызы” “Чанада шуабыз” рәсемен карау Кышкы уеннар “Куяннар” уенын өйрәнү	1 1 1 1 1 1
6.	**Яңа ел бәйрәме**	Тиздән чыршы бәйрәме Б.Рәхмәтнең “Кыш бабай” шигырен ятлау Уйныйбызда, җырлыйбызда Без бәйрәмгә әзерләнәбез Бәйрәм концерты Яңа ел бәйрәме	1 1 1 1 1 1 1
7.	**Минем йортым,минем шәһәрем**	Минем шәһәрем Мин кечкенә шофер “Әлли-бәлли итәргә...”бишек җыры Безнең урам Алсуның яңа өе Алсуда кунакта	1 1 1 1 1 1
8.	**Безнең авылда**	Безнең авылда	1

		Зурлар һәм кечкенәләр “Кем нәрсә ярата?”татар халык әкиятен сөйләү “Песи һәм песи балалары”рәсемен карау Җ.Тәрҗемановның”Үзен бик чиста йөртә”шигырен уку “Кем МИЯУ дип әйтте?” Йорт кошлары Р.Батулланың “Елак әтәч”әсәрен уку Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
9.	**Ватанны саклаучылар көне**	Зур гаилә Безнең әтиләр һәм абыйлар Бабайга кунакка барабыз Ватанны саклаучылар көне Очучылар З.Туфайлованың “Шофёр булам” шигырен уку	1 1 1 1 1 1
10.	**8нче март**	Минем әнием Кояш гомере телим мин,әнием,сиңа! Без әнигә булышабыз Әбигә кунакка барабыз Мин әнинең ярдәмчесе Азат кунак чакыра	1 1 1 1 1 1
11.	**Кыргый хайваннар**	Урманда Аю белән куян “Өч аю”әкияте	1 1 1
12.	**Әкияттә кунакта**	“Теремкәй” рус халык әкиятен сөйләү Кыргый хайваннар “Төлке,куян һәм әтәч”әкиятен сәхнәләштерү	1 1 1
13.	**Яз**	Урамда яз Язҗитте Яз җыры “Кояш чык,чык,...” Язгы күренешләр Ак аю кунакка килгән Кошлар Х.Вахитның “Уңган сыерчык”шигырен уку Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1
14.	**Бәйрәмнәр**	Бәйрәмгә барабыз	1 1

		“Балалар бакчасында бәйрәм” дигән рәсем карау “Урманда зур концерт” –анимацион сюжет карау	1 1
15.	**Җәй**	Автобуста сәяхәт Ж.Тәрҗемановның “Кикрикүк” шигырен уку Мультфильмда кунакта М.Мазуновның “Кәҗә”шигырен уку “Кәҗә һәм кәҗә бәтиләре”рәсемен карау Чәчәкләр –тормыш яме Матур җәй кил безгә Мин җәйне яратам “Карга” эндәшен уку Саф һавада Экология сукмагы буенча сәяхәт Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
			105сәгать

2.3.5. “Туган телдә сөйләшәбез” (икенче вариант)
Комплекслы тематик план
Уртанчылар төркеме

Проект темалары	**Эшчәнлек төрләре**	**Эшчәнлек саны**
1. Без балалар бакчасында	Танышу Без балалар бакчасында	1 1
	Әкиятләр иленә сәяхәт.	1
2. Мин - дөньяның бер кешесе	Әти, әни һәм мин “Гаилә” рәсемен карау. Г. Тукай “Безнең гаилә”шигырен уку. Г. Тукай “Безнең гаилә”шигырен ятлау. Гаилә Мин һәм кешеләр	1 1 1 1 2 2
	“Көз һәм балалар” җыры. Анимацион сюжет “Шалкан әкияте буенча” Әйдәгез, дуслашыйк.	2 1 1
3. Ю	Б.Рәхмәт “Су” шигырен уку. Б.Рәхмәт “Су” шигырен ятлау	1 1
	Качышлы уйныйбыз.	1
4. Көз	Көз килде “Көз”рәсемен карау	1 1
	Качышлы уйныйбыз.	1

5. Куян күчтәнәчләре	Куян күчтәнәчләре	2
	“Шалкан” әкияте.	1
6. Көз күчтәнәчләре	Җимешләр. Р.Батулла “Аю Әппәс” әкиятен сөйләү	1 1
	Әйдәгез, уйныйбыз.	1
7. Табын янында.	Ашамлыклар Әбине сыйла Сыйла Без кибеткә барабыз, ашамлыклар алабыз Аш бүлмәсе	2 1 1 1 1
	Безнең кунаклар Дустыңны сыйла Кунак сыйлау.	1 1 1
8. Татар халык ашлары.	Татар халык ашлары.	2
	Азат кунак чакыра	1
9. Безнең уенчыклар	Безнең уенчыклар Әйдәгез уйныйбыз Уенчыклар белән уйныйбыз Уенчыклар кибете Без уйнарга яратабыз Уйныйбыз Минем яраткан уенчыкларым	3 1 1 1 1 1 1
	Уенчыклар Паркка сәяхәт Алсуның туган көне Яңа ел килә Ә.Бариның “Кыш”шигырен уку	2 1 1 1 1
10. Кыш	Җәнлекләр кышка әзерләнә Җәнлекләр кышкы урманда А.Алиш”Куян кызы” Кыргый хайваннар Хәйдәрнең “Керпе туны”әкиятен уку Ә.Бариның “Кыш”шигырен уку.	1 1 1 1 1 1
	Паркка сәяхәт Уйныйбыз Мияуга бүләк	1 1 1
11. Халык җәүһәрләре	Киемнәр	2
	“Ни өчен киемнәр югалган”	1
12. Ватанны саклаучылар.	Безнең Армия Хәрби һөнәрләр Очучылар Без солдатлар	1 1 1 1

	К. Булатованың “Солдатлар” шигырен уку. Иң яхшы әти.	1 1
	Уенчыклар үпкәләгән. “Күңелле уеннар” Уенчыклар юабыз.	1 1 1
13. 8 март	Әнием турында сөйлим З.Туфайлованың “Әни сүзе” шигырен ятлау.	1 1
	Саннар	2
14. Яз	Кар Бабай язны эзли Яз бүләкләре Нур Гайсинның“Яз килә”шигырен уку “Без язны яратабыз”	1 1 1 1
	Уйныйбыз да, саныйбыз да	1
15. Күчмә кошлар	Күчмә кошлар Х.Вахитның “Уңган сыерчык”шигырен уку. Б. Рәхмәтнең “Яз ”шигырен ятлау.	2
	Бергәләп өйрәник “Акбай һәм Мияу маҗаралары”	1 1
16. Халык җәүһәрләре	Кунак чакырабыз	2
	“Күңелле ял итәбез”	1
17. Апрель җитсә, исемеңне җырына куша тургай	Габдулла Тукай Габдулла Тукайның “Кызыклы шәкерт”шигырен уку. Габдулла Тукайның “Гали белән кәҗә” шигырен ятлау.	2 1 1
	Без татарча сөйләшәбез	2
18. Йорт хайваннары	Йорт хайваннары К.Ушинскийның “Хайваннар бәхәсе”әсәрен	1 1
	Бу өйдә кем яши?	1
19. Минем дусларым	“Торна белән Төлке” әкиятен уку. “Без татарча сөйләшәбез” Җ.Тәрҗемановның ”Кикрикүк”шигырен уку А.Алишның”Чукмар белән Тукмар” әкияте буенча әңгәмә	2 1 1
	Без театр уйныйбыз Уйныйбыз	1 1
20. Сабантуй бәйрәме	Сабантуйга әзерләнәбез Күңелле Сабантуй	2

	Сабантуй бәйрәме	1
		105 сәгать

2.3.6.“Туган телдә сөйләшәбез”
Комплекслы тематик план (2 вариант)
Зурлар төркеме (5 – 6 яшь)

Проект темалары	**Эшчәнлек төрләре**	**Эшчәнлек саны**
1. «Яхшы сүз-җан азыгы»	Танышу Ягымлы сүзләр Сыйла(катнаш эшчәнлек)	1 1 1
2. А. Алиш иҗаты	А.Алиш- балалар язучысы. А.Алиш “Каз белән аккош”	1 1
	«Чукмар белән Тукмар» (катнаш эшчәнлек)	1
3. Хуш киләсең, ямьле көз!	Җәйләр үтте, көзләр җитте. Көзге табигать	1 1
	“Шалкан” (катнаш эшчәнлек)	1
4. Көз күчтәнәчләре	Яшелчәләр күргәзмәсенә сәяхәт Сыйлыйбыз	1 1
	“Баллы кишер” (катнаш эшчәнлек)	1
	Түтәлләрдә үсте яшелчә Яшелчәләр кибете Бар матур бакча	1 1
5. Мин яратам сине, Татарстан	Мин яратам сине, Татарстан Туган җирем- Татарстан	1 1
	“Уйный-уйный эшлибез”	1
	Гүзәл туган ягыбыз Туган ил кайдан башлана?	1 1
	Мультфильм “Акбарс”	1
6. Төсләр дөньясы	Төсләр Төсләр дөньясы	1 1
	“Юл мажаралары”.	1
7. Кем эшләми , шул ашамый.	Яшелчә салаты Яшелчәләр юабыз.	1 1
	“Кем эшләми, шул ашамый”	1
8. Җиләк-җимешләр	Җимешләр Уйныйбыз да, җырлыйбыз да Җиләк-җимешләр	1 1 1
9. Минем гаиләм	Безнең гаилә Әби , бабайларны хөрмәтлик.	1 1
	“Аш бүлмәсе”	1
10. Табын янында	Савыт-саба кибетенә сәяхәт. Савыт-саба. Бергәләп өйрәнәбез.	1 1 1

	Курчак Алиягә булыш Чәй табыны	1 1
	“Өч аю” .	1
11. Киемнәр дә безне бизиләр	Кием кешене бизи Кием - салым кибетенә сәяхәт	1 1
	“Киемнәр кибетендә”	1
12. Салкын кыш. Кышкы уеннар.	Салкын кыш Кышкы уеннар	1 2
	“ Хат ташучы Кар бабай.”	1
	Без суыктан курыкмыйбыз. Кыш	1 1
	“Киемнәр кибетендә”	1
	Кышкы уеннар Ел фасыллары	1 1
	Куян кызы	1
13. Кунак булсаң-тыйнак бул	Без ашыйбыз Мин кунак яратам Бергәләп өйрәнәбез	1 1 1
14. Киемнәр	Киенергә ярдәм ит Милли киемнәр.	1 1
	“Киемнәр кибетендә”	1
	Киемнәр дә безне бизиләр. Киемнәр дөньясы	1 1
	”Ни өчен киемнәр югалган”	1
15. Йорт җиһазлары	Матур әдәбият белән таныштыру өстәл театры “Өч аю”. Өй җиһазлары кибете.	1 1
	“Маша һәм өч аю”	1
16. Муса Җәлил безнең күңелләрдә.	Муса Җәлил безнең күңелләрдә. “Батыр лыкта-матурлык”.	1 1
	“Шаян уенчыклар”.	1
17. Кояш гомере телим мин, әнием, синңа	Без әни белән кибеткә бардык Әниләр бәйрәме	1 1
	“Өч кыз”	1
	Әни кирәк Әниемнең тәмле ашлары	1 1
	“Туган көн”	1
18. Без язны яратабыз	Яз килә. Яз килә, яз!	1 1
	“Кем нәрсә ярата?”.	1
	Татар халык иҗаты аша язны тасвирлау Нәүрүз – яз бәйрәме Бар, юк	1 1 1

19. Безнең канатлы дусларыбыз	Күчмә кошлар Кошлар	1 1
	“Алтын ай” кибете	1
20. Габдулла Тукай иҗаты	Габдулла Тукай Г. Тукайның “Кызыклы шәкерт” шигырен уку.	1 1
	Тукай әсәрләреннән төзелгән мультфильмнардан өзекләр карау.	1
	Г. Тукай “Безнең гаилә” “Гаилә” рәсемен карау	1 1
	Г. Тукай “Бала белән күбәләк”	1
21. Чисталыкта-матурлык	Саулык-зур байлык Шигырь уку: Ә.Ерикәй “Чисталык сөябез”	1 1
	“Чисталыкта-матурлык”	1
22. Җиңү алып килде май	Сугыш ветераннары белән очрашу	1
23. Кунак көтәбез	“Винни-пух кунакка бара”.	1
	“Чебурашка”	1
24. Хәрәкәттә-бәрәкәт	Минем яраткан спорт төре. Шигырь уку: В Хәйруллина “Туплар”	1 1
	Арыслан баласы һәм ташбака ничек җыр җырлаган”	1
25. Чәчәкле җәй.	Чәчәкләр – тормыш яме Чәчәкле җәй.	1 1
	Сабантуй бәйрәме	1
26. Күңелле сабантуй	Күңелле Сабантуй уеннары Сабан туена әзерлек Сабан туена әзерлек	1 1 1
		102

2.3.7. “Туган телдә сөйләшәбез”
Комплекслы тематик план (2 вариант)
Мәктәпкә әзерлек төркеме (6 – 7 яшь)

Проект темалары	**Эшчәнлек төрләре**	**Эшчәнлек саны**
1. Әйдәгез,танышабыз!	Әйдәгез, танышабыз Тәмле сүз – җан азыгы	1 1
	“Мияу адашкан”	1
2. Тату гаилә	Минем өем Тату гаилә	1 1
	“Аю баласы дөнья белән таныша”	1
3. Абдулла Алиш иҗаты	А. Алиш иҗаты белән танышу. А.Алиш “Сертотмас үрдәк” әкияте	1 1

	«Батыр Мияу белән куркак Куянкай»	1
4. Алтын көз	Алтын көз Көз җитте	1 1
	“Шалкан”	1
5. Көзге байлык	Яшелчәләр	2
	«Кем эшләми, шул ашамый.”	1
6. Көз күчтәнәчләре	Җиләк-җимешләр Көз күчтәнәчләре	1 1
	“Без сыйланабыз”	1
7. Икмәк – яшәү терәге	“Игенченең тырышлыгы кырларыннан күренә” Кунак чакырдык	1 1
	“Юмарт аю”	1
8. Ашамлыклар	Ашамлыклар Кунак көтәбез	1 1
	“Кафега барабыз”	1
9. Савыт-саба	Савыт-саба	2
	“Тәмле” кафесы ачабыз	1
10. Өй җиһазлары	Минем өем, өй җиһазлары	1
	“Тәмле” кафесында	1
11. Милли киемнәр	Әбиемнең серле сандыгы Кием кешене бизи	1 1
	“Күңелле уеннар”	1
12. Минем туган җирем	Татарстан буйлап сәяхәт Спорт бәйрәменә барабыз	1 1
	“Көчлеләр, кыюлар, җитезләр”	1
13. Башкалам - Казан	Башкалам - Казан “Туган илем – туган өем”	1 1
	Әниләр бәйрәменә барабыз	1
14. Кыргый хайваннар	Кыргый хайваннар	2
	“Циркта”	1
15. Ишек алдында	Йорт кошлары Йорт хайваннары	1 1
	“Төлке һәм каз” мультфильмы	1
16. Кыш килде	Кыш килде Кыш	1 1
	“Безнең дуслар”	1
17. Кышкы уеннар	Кышкы уеннар Яңа ел бәйрәме	1 1
	“Кар малай” мультфильмы	1
18. Кыш. Кышкы уеннар	Кыш. Кышкы уеннар	2
	“Шаян кошлар”	1
19. Кышлаучы кошлар	Кышлаучы кошлар	2

	Кошлар кафесы Кошларга ярдәм итик!	1 1
	“Әйдә, бие!”	1
	“Урманда зур концерт”	1
20. Киемнәр	Киемнәр Кышкы киемнәр	1 1
	“Акбай туган көнгә барырга әзерләнә”	1
21. Муса Җәлил	Муса Җәлил	2
	“Мияуның туган көне”	1
22. И туган тел, и матур тел...	Бөтендөнья телләр көне И туган тел, и матур тел...	1 1
	“Урман китапханәсендә”	1
23. Безнең шәһәр	Безнең шәһәр	2
	“Уйный-уйный укыйбыз”	1
24. Ямьле яз	Ямьле яз	2
	«Урман мәктәбендә»	1
25. Әкияттә кунакта	Әкияттә кунакта “Хуш киләсең, Нәүрүз!”	1 1
	“Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү	1
26. Күчмә кошлар	Күчмә кошлар	2
	“Кем нәрсә ярата?”	1
27. Белем иленә сәяхәт	Белем иленә сәяхәт Серле чәчәк Уку бүлмәсе	2 1 1
	“Уйный-уйный укыйбыз”	1
28. Мәктәп	Без мәктәпкә барабыз	2
	“Без инде хәзер зурлар - мәктәпкә илтә юллар”	1
	“Юл маҗаралары”	1
29. Урман-безнең байлыгыбыз	Урманда Нәрсә ул “Кызыл китап?”	1 1
	Габдулла Тукай	1
30. Габдулла Тукай	Г. Тукай әкиятләренә сәяхәт Без - Тукай оныклары	1 1
	Г. Тукай “Шүрәле”	1
31. Әкияттә кунакта	«Эш беткәч, уйнарга ярый» “Алтын бөртекләр” «Агачлар да авырый»	1 1 1
32. Белем иленә сәяхәт	Могҗизалар кыры Белем иленә сәяхәт	1 1
33. Без уйнарга яратабыз	Казанга спорт бәйрәменә барабыз	1

	Без уйнарга яратабыз Сюжетлы-рольле уеннар	2 1
34. Җиңү бәйрәме	Алар безгә җиңү бүләк итте Җиңү бәйрәме	1 1
35. Хуш бакчам, исәнме мәктәп	Кабатлау. «Хуш бакчам, исәнме мәктәп»	1 1
		108 сәгать

III нче бүлек. Оештыру.

3.1. Материаль - техник яктан тәэмин ителеш.

1. Экран – 1 шт.
2. Проектор – 1 шт.
3. Наутбук – 1 шт.
4. Ломинатр-1шт.
5. Аудио-видео кассеталар, DVDдискалар:

Татар телендә күрсәтелә торган мультфильмнар исемлеге:

1. Крокодил Гена
2. Чебурашка
3. Шапокляк
4. Как львенок и черепаха пели песню
5. Винни-Пух
6. Винни-Пух идет в гости
7. Винни-Пух и день забот
8. Котенок по имени Гав № 1
9. Котенок по имени Гав № 2
10. Котенок по имени Гав № 3
11. Трое из Простоквашино
12. Каникулы в Простоквашино
13. Зима в Простоквашино
14. Кто сказал «Мяу»?
15. Золушка
16. Двенадцать месяцев
17. Малыш и Карлсон
18. Карлсон вернулся

Анимационный сюжетлар (до 3-х минут):

1. Әйдә дуслашыйк
2. Качышлы уйныйбыз
3. Шалкан әкияте буенча
4. Безнең кунаклар
5. Тәмле кибетендә
6. Азат кунак чакыра
7. Карусельга сәяхәт
8. Уенчыклар үпкәләде
9. Күңелле уеннар

10. Акбай һәм Мияу маҗаралары
11. Уйный-уйный саныйбыз
12. Күңелле ял итәбез

Татар телендә мультфильмнар:
1. Өч кыз
2. Алтын бөртекләр
3. Ике кыз
4. Төлке белән каз
5. Бүләк кемгә?
6. Шүрәле
7. Су анасы
8. Кәҗә белән сарык
9. Чукмар белән Тукмар
10. Куян кызы
11. Сертотмас үрдәк
12. Агачлар да авырый

Тавышлы күрсәтмәлелек

Кидрячева Р.Г. “Минем өем” проеты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012.

Кидрячева Р.Г. “Уйный- уйный үсәбез” проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012.

Кидрячева Р.Г. “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”, проекты буенча 6-7 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012.

Кидрячева Р.Г. “Минем өем” проекты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен анимацион сюжетлар. “Аксу” компаниясе, 2012.

Кидрячева Р.Г. “Уйный- уйный үсәбез” проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен анимацион сюжетлар. “Аксу” компаниясе, 2012.

3.2.Үстерешле- предметлы тирәлекне оештыру.

УМК буенча күрсәтмә – таратма материал

1. Зарипова З.М. Демонстрационный, раздаточный материал к театрализованным играм и игровым ситуациям к проекту “Минем өем» для детей 4-5 лет
2. Зарипова З.М. Демонстрационный, раздаточный материал к театрализованным играм и игровым ситуациям к проекту “Уйный-уйный үсәбез” для детей 5-6 лет.
3. Зарипова З.М. Демонстрационный, раздаточный материал к театрализованным играм и игровым ситуациям к проекту “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” для детей 6-7 лет.
4. Хазратова Ф.В. «Туган телдә сөйләшәбез» Демонстрационный, раздаточный материал для детей татарской группы 2-3 лет.
5. Хазратова Ф.В. «Туган телдә сөйләшәбез» Демонстрационный, раздаточный материал для детей татарской группы 3-4 лет

6.Хазратова Ф.В. «Туган телдә сөйләшәбез» Демонстрационно- раздаточный материал к занятиям по обучению детей 4-5 лет родному татарскому языку
7. Зарипова З.М. Демонстрационный материал к занятиям “Туган телдә сөйләшәбез” для детей 5-7 лет татарской группы.
8. Муляжлар (яшелчәләр, җиләк – җимешләр, савыт – сабалар, ашамлыклар)

Уртанчылар төркеменең «Минем өем» укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1.А4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 1 данә
	Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, саубуллаша».	Һәрберсе 1 данә
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак;1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп;	Һәрберсе 1 данә
	1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина;1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи; эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.	
2.А3 форматында өй рәсеме.	Өй макеты	1 данә
3. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.	Һәрберсе 15 данә

	Бармак уеннары өчен атрибутлар: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, эт Акбай, песи Мияу, аю, куян.	Һәрберсе 15 данә

Зурлар төркеменең «Уйный-уйный үсәбез» укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1. Күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 1 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Җиләк-җимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан,	Һәрберсе 1 данә
	апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 1 данә
	«Киемнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Өй җиһазлары»	Һәрберсе 1 данә

	Зур рәсемнәр: караватурындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: караватурындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	
	«Төсләр» Палитра: зәңгәр, кызыл, сары, яшел.	Һәрберсе 1 данә
	‘Саннар» (1- 10)	Һәрберсе 1 данә
2. Таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 15 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Җиләк-җимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 15 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 15 данә
	«Киемнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә

	«Өй җиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
3.Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 песи, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.	Һәрберсе 15 данә
4.Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.	Һәрберсе 15 данә
5. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	1.Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: эти аю, әни аю, бала аю. 2. Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярата»: песи, эт, аю, куян, кәҗә, әтәч. өстәл (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); урындык (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); карават (зур, уртача зурлыкта, кечкенә).	Һәрберсе 1 данә Һәрберсе 1 данә

Мәктәпкә әзерлек төркеменең «Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар” укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1.А 4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, әтәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 1 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгерә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгерә, куян сикерә, тычкан ашый,	Һәрберсе 1 данә
	әтәч җырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, әни кул юа, әти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабй йоклый.	
2. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, әтәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 15 данә

	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгерә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгерә, куян сикерә, тычкан ашый, әтәч җырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, әни кул юа, әти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабай йоклый.	Һәрберсе 15 данә
8x10 форматындагы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгерә, укый, рәсем ясый, җырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, әби, бабай.	Һәрберсе 15 данә
15x20 форматындагы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгерә, укый, рәсем ясый, җырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, әби, бабай, куян, төлке, песи, эт, аю, әтәч, тавык, үрдәк, керпе, тычкан.	Һәрберсе 1 данә
4.Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: төлке, курчак, туп, тавык, әтәч, бүре, керпе, үрдәк, тычкан, әби, бабай, кыз, малай, эт, песи, әни, әти, шалкан. «Шалкан» өстәл театры атрибутлары: Әби, бабай, кыз, малай, эт, песи, әни, әти, тычкан, шалкан.	Һәрберсе 15 данә Һәрберсе 1 данә

УМК буенча дидактик уеннар

1. Бу кем? Бу нәрсә?”
2. “Зур – кечкенә”
3. “Нәрсә артык?”
4. “Әнигә булышабыз”
5. “Кем, нәрсә ярата?”
6. “Киемнәр”
7. “Курчакны киендер”
8. ”Нәрсә артык?”
9. “Әйт, ул нинди?”
10. “Тылсымлы төсләр”
11. “Сыйлыйбыз”
12. “Домино”
13. ”Кем, нәрсә эшли?”
14. “Нәрсә яши?”
15. “Лото”

16.“Нәрсә артык?”
17.“Ничә?”
18.“Ул нишли?
19.“Мин нишлим?”
20.“Парын тап”
21.”Портфельне тутыр”
22.“Гаилә чәчәге»
23. Кәрзиндә нәрсә бар?” һ.б.

3.3. Программалар һәм методик яктан тәэмин ителеш.

1. Туган телдә сөйләшәбез 2-3 яшь, Хәзртова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г.
2. Туган телдә сөйләшәбез 3-4 яшь, Хәзртова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г.
3. Туган телдә сөйләшәбез 4-5 яшь, Хәзртова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г.
4. Туган телдә сөйләшәбез 5-7 яшь, Зарипова З.М., Вәҗиева Л.Н.
5. Татарча сөйләшәбе 4-5 яшь, З.М. Зарипова, Р.Г. Кидрячева
6. Татарча сөйләшәбе 5-6 яшь, З.М. Зарипова, Р.Г. Кидрячева
7. Татарча сөйләшәбе 6-7 яшь, З.М. Зарипова, Р.Г. Кидрячева
8. Программа «Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү” З.М. Зарипова;
9. Балачак аланы – татар балалар балалар бакчасы тәрбиячеләре өчен хрестоматия. – Казан:РИЦ,2012., Закирова К.В.;
10. Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе Закирова К.В.;
11. Әй уйныйбыз, уйныйбыз... Закирова К.В., Мортазина Л.Р.;
12. Үстерешле уенннар ... Закирова К.В., Кадыйрова Р.Ә.;
13. "Балачак - уйнап-көлеп үсәр чак" К.В. Закирова, Л.Р.Мортазина(Балалар бакчасында уеннар).
14. Уйный-уйный үсәбез: балалар бакчасында уеннар: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм физкультура инструкторлары өчен методик кулланма / К. В. Закирова. – Казан:Татар. кит. нәшр, 2010
15. Непосредственно образовательная деятельность в детском саду Зарипова З.М., Габдрахманова А.Х.;
16. Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. “Авазларны уйнатып” 1,2. Шаехова Р.К.;
17. Раз- словечко, два – словечко... Занимательное обучение татарскому языку Р.К. Шаехова;
18. Изучаем руссакий язык Гаффарова С.М.;
19.Балалар бакчасында тәрбия һәм белем бирү (Милли – төбәк юнәлеше – НРК) К.В. Закирова;
21. Региональная программа дошкольного образования “Сөенеч” Р.К. Шаехова. 2016 ел.
22. Бал Бабай З.М.Зарипова,И.М.Хәлитов..Балалар бакчалары өчен хрестоматия. Яр Чаллы,2015.
23. Иң татлы тел-туган тел, М.Ф. Кашапова
24. Иң гүзәл тел- туган тел, М.Ф. Кашапова
25. Уйныйк әле, балалар, М.Ф. Кашапова

26. Ал кирәк, гөл кирәк. Уеннар китабы, Р. Ягъфәров
27. Татар халык иҗаты, табышмаклар. Х.Мәхмүтов
28. Гөлбакча. Балалар бакчалары өчен хрестоматия.
29. Раушан көзге. Татар балалар әдәбиятыннан хрестоматия
30. Тел өйрәтүдә ситуатив күнегүләр.Тәрбиячеләр өчен методик кулланма
31. Бармакларны уйнатыйк, туган телне өйрәник. Р.Ф. Харрасова 32. Күңел ачыйк бергәләп, бәйрәм иртәләре сценарийлары, К.В. Закирова
32 Тукай иленә сәяхәт, Т. Шакирова, Г.Хәйдәрова

3.4. Белем бирү эшчәнлеге челтәре.

Атна исеме **Төркем**	Дүшәмбе .	Сишәмбе	Чәршәмбе	Пәнҗешәмбе	Җомга
Чебешләр		08.40-09.05 09.10-09.35			
Төймәләр			08.40-09.05 09.10-09.35		
Белүчеләр					08.40-09.05 09.10-09.35
Тиктормасл ар	08.40- 09.10 09.15- 09.45			08.40-09.10 09.15-09.45	
Буквоешки		09.40-10.10 10.15-10.45		10.25-10.55 15.40-16.10	
Почемучки			09.40-10.10		09.40-10.10

3.5. Кулланылган әдәбият.

1. Туган телдә сөйләшәбез 2-3 яшь, Хәзртова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г.
2. Туган телдә сөйләшәбез 3-4 яшь, Хәзртова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г.
3. Туган телдә сөйләшәбез 4-5 яшь, Хәзртова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г.
4. Туган телдә сөйләшәбез 5-7 яшь, Зарипова З.М., Вәҗиева Л.Н.
5. Татарча сөйләшәбе 4-5 яшь, З.М. Зарипова, Р.Г. Кидрячева
6. Татарча сөйләшәбе 5-6 яшь, З.М. Зарипова, Р.Г. Кидрячева
7. Татарча сөйләшәбе 6-7 яшь, З.М. Зарипова, Р.Г. Кидрячева
8. Программа «Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү” З.М. Зарипова;
9. Балачак аланы – татар балалар балалар бакчасы тәрбиячеләре өчен хрестоматия. – Казан: РИЦ, 2012., Закирова К.В.;
10. Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе Закирова К.В.;
11. Әй уйныйбыз, уйныйбыз... Закирова К.В., Мортазина Л.Р.;
12. Үстерешле уенннар ... Закирова К.В., Кадыйрова Р.Ә.;
13. "Балачак - уйнап-көлеп үсәр чак" К.В. Закирова, Л.Р.Мортазина (Балалар бакчасында уеннар)

Кушымта.

Диагностика.

“Минем өем” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр. 1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

№	Баланың исеме, фамилиясе	**Биремнәр**					**Нәтиҗә**	
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**баллар**	**дәрәҗә**
		“Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт –	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	Тирә - юньдәге предметларның күләмен сыйфатын,	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү		
1.	Коля							
2.	Оля							

Нәтиҗәләрне билгеләү	
Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

1. ***Дидактик уен. "Бу кем?"(Івариант)***
   (Лексика: эти, әни, кыз, малай, әби, бабай)
   Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Әни"...).
2. ***Дидиктик уен "Кем юк?" (II вариант)***
   (Лексика: эти, әни, кыз, малай, әби, бабай)
   Уен эчтәлеге: Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"...)
   Уенны интерактив тактада, проекцион техника экранында, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була.

3.Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?" (Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Уен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...)

4.Дидактик уен "Нәрсә юк?"

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Уен эчтәлеге: Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. ("Алма"...)Уенны рәсемнәр кулланып та үткәреп була.

5.Дидактик уен "Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт"

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай, куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).

Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күрсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

6.Дидактик уен "Исемен әйтсәң бирәм"

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай, куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).

Уен эчтәлеге: Өстәлдә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны (рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?" - "Алма"... ; "Бу кем?" - "Әти"... Бала дөрес җавап бирсә, аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

7.Дидактик уен "Серле янчык"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.

8.Дидактик уен "Әйе-юк"

Сүзнең дөрес үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?"- "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?"-"Юк, песи"...

Югары балл (2,7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) - аңлый, русча җавап бирә.

Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау,сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)

1.Ситуатив күнегүләр.

а)"Куян аюга кунакка килә". Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?) - "Исәнме аю".

б)"Куян аюда кунакта булды". Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек саубуллаша? (Нәрсә әйтә?) - "Сау бул, аю".

в) "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".

2. Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.

Уен эчтәлеге: Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, җиләк-җимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.

3.Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсе белән исәнләшеп, хәлләрен сорап, сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.

Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2.6) - тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән (1-1,9) - аңлый, сорауга җавапны русча әйтә.

3.Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, ю, аша, эч, уйна)

1. ***Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").***
2. ***Сүзле уен "Шаян уенчыклар"***. (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр!

Ә уенчык “ашый” башлый. Бала боерыкны дөрес итеп үтәп күрсәтә).

Югары дәрәҗә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дөрес үти.

Уртача дәрәҗә (2-2,6) - ялгыша.

Уртачадан түбән дәрәҗә (1-1,9) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4.Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.

1.Дидактик уен "Уенчык нинди?".

(Лексика: зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).

Уен эчтәлеге: Уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкны сыйфат билгесе белән атарга тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.

2.Дидактик уен"Тап, күрсәт һәм әйт”.

(Лексика: чиста, пычрак).

Уен эчтәлеге: Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә. ("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

3.Дидактик уен "Курчакка бүләк". (Лексика: зур, кечкенә).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче зур курчакка - зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша.“ Мә, зур туп ", “Мә, кечкенә туп".

4.Дидактик уен "Дөрес сана".

Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".

5.Дидактик уен "Ничә?".

Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була. - Ничә туп? - Биш туп.

6. Сюжетлы-рольле уен: “Сыйлыйм”.

(Лексика: тәмле)

- Оля, мә ипи, аша. Ипи тәмле(ме)?
- Әйе, ипи тәмле.

Югары дәрәҗә (2,7-3)- әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес әйтә.

Уртача дәрәҗә (2-2,6) - 1-2 билгесен әйтә.

Уртачадан түбән дәрәҗә (1-1,9) - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5.Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1.Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".

Уен эчтәлеге: "Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә. ***К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:***

- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? - Мин Оля (Коля).
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? - Юк, мин малай (әйе, мин кыз).

2.Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз ".

а) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?"- Мин әби (бабай). ***Позови бабушку (дедушку).*** -Әби (бабай) кил монда.

Поздоровайся с бабушкой (дедушкой) - Исәнме,әби (бабай).

Спроси у бабушки (дедушки) "Как дела?"- Әби (бабай) хәлләр ничек?- Әйбәт, рәхмәт.

Предложи бабушке (дедушке) сесть. - Әби (бабай) утыр.

Предложи бабушке (дедушке) пить чай. - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша, эч") һәм саубуллашырга тәкъдим ителә.

4.Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла". Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

5.Уен ситуациясе "Бер - береңне сыйла ".

(Ашамлык муляжлары кулланып)

"Угости яблоком". - Мә, алма, аша.- Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"- Алма тәмле?- Әйе, тәмле.

6.Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"

Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.

-Куян бир (әле).- Рәхмәт.

Предложи поиграть с игрушкой.- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

Позови друга, предложи помыть игрушку.

-Коля, кил монда.-

Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .

- Коля, туп бир
- Мә, туп.
- Рәхмәт.

Югары дәрәҗә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

Уртача дәрәҗә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән дәрәҗә (1-1,9) - аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының “Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Баланың исеме, фамилиясе	**Биремнәр**					**Нәтиҗә**	
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**баллар**	**дәрәҗә**
		“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет	Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Хәлләр	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, йокла, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди?	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу,		
1.	Коля							
2.	Оля...							

Нәтиҗәләрне билгеләү	
Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 1,9 га кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

1.“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.
(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1.Дидактик уен “Бу нәрсә?”

(Лексика: аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк).
Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: - Бу нәрсә? – Аш (Бу аш).

2.Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).
Уен эчтәлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян сорый: - Нәрсә бар? – Кәбестә.

3.Дидактик уен “Нәрсә юк?”.

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).
Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш.
- Нәрсә юк? – Кишер юк. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4.Дидактик уен “Дөресен әйт”.

(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават).
Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый һәм күрсәтә.
<u>Югары балл (2,7-3)</u> — сүз байлыгы җитәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары атамаларын аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
<u>Уртачадан түбән балл (1-1,9)</u> - аңлый, русча җавап бирә.
2. Ягымлы сүзләр куллану. (“Исәнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исәнмесез”, “ Сау булыгыз”, “Хәлләр ничек?”).
<u>Ситуатив күнегүләр</u> (уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара):
Поздоровайся с Акбаем.
Спроси как дела у Акбая.
Скажи спасибо Акбаю.
Попрощайся с Акбаем.
Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.
Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.
<u>Югары балл (2,7-3)</u> — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.
<u>Уртачадан түбән балл (1-1,9)</u> – аңлый, җавап бирә алмый.
3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, йокла, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).
(Лексика: кил, утыр, йокла, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).
Уен эчтәлеге: Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам итеaлә.
<u>Югары балл (2,7-3)</u> – 8-9 сүз.
<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – 5-6 сүз.
<u>Уртачадан түбән (1-1,9)</u>– 1-2 сүз.
4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).
1.<u>Сюжетлы-рольле уен “Кибет”</u>
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).
Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла. Өч төп сорауны куя белүләре тикшерелә. Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.
<u>2.Дидактик уен “Нинди?”.</u>
(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).
Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.
Әйберләрне билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлап җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.
<u>3.Дидактик уен “Ничә?”.</u>
Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

<u>4.Дидактик уен “Дөрес сана”.</u>

Тәрбияче уенчыклар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә “Ничә...?” соравын куялар һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. “Ничә...?”.

<u>Югары балл (2,7-3)</u> – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана.

<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – диалогта 2 сорауны аңлап куллана.

<u>Уртачадан түбән (1-1,9)</u>– диалогта 1 сорауны аңлап куллана.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

<u>1.Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.</u>

“Син кем?” соравына аңлап җавап бирүләре билгеләнә.

К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:

- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? - Мин Оля яки Коля.
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? - Юк, мин малай.

<u>2.Уен ситуациясе “Кунак каршылыйбыз”.</u>

К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. - Кем анда? - Мин Акбай.

Позови Акбая. - Акбай, кил монда.

У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку:

-Акбай, мә кызыл туп. - Рәхмәт.

Угости гостей супом или кашей. - Мә, аш (ботка) (аша).

Что бы сьесть угощение попроси ложку.

- Кашык бир. - Нинди кашык?
- Зур, матур, зәңгәр кашык. - Рәхмәт.

<u>3.Уен ситуациясе “Кибеттә”.</u>

Бала белән бала аралашуы тикшерелә.

- Исәнме! – Исәнме!
- Хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.
- Хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.
- Аю бир (әле). - Нинди аю?
- Зур аю, чиста аю, матур аю.
- Ничә? - Ике аю.
- Мә, ике аю. - Рәхмәт.
- Сау бул. - Сау бул.

<u>Югары балл (2,7-3)</u> – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

<u>Уртачадан түбән (1-1,9) </u>– аңлый, русча җавап бирә.

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү. *(Таблица 3)*

1.“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем

№	Баланың исеме, фамилиясе	**Биремнәр**					**Нәтиҗә**	
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**баллар**	**дәрәҗә**
		“ Без инде хәзер з Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар урлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы	Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Хәлләр	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, йокла, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди?	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу,		
1.	Коля							
2.	Оля...							

Нәтиҗәләрне билгеләү	
Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 1,9 га кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

яисә предмет күрсәтелә),

<u>1.Дидактик уен “Бу нәрсә?”</u>

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, әтәч, үрдәк).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

Бу нәрсә? – Бүре (Бу бүре).

<u>2.Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?”</u>

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, карандаш һ.б.).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый: - Портфельдә нәрсә бар?- Дәфтәр бар.

<u>3.Дидактик уен “Портфельдә нәрсә юк?”</u>

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, карандаш һ.б.).

Уен эчтәлеге: Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

<u>4.Дидактик уен “Дөресен әйт”</u>

(Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңге, аш, ботка).

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый.

<u>Югары балл (2,7-3)</u> — 10-12 сүз.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – 7-9 сүз.
<u>Уртачадан түбән балл (1-1,9)</u> – 1-6 сүз.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”, “Хәерле көн”,“Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)

<u>Ситуатив күнегү:</u>

Телефоннан сөйләшү.
<u>Югары балл (2,7-3)</u> — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
<u>Уртачадан түбән балл (1-1,9)</u> – аңлый, сорауларга җавапны русча бирә.

1.Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, җырла, йокла).

<u>Дидактик уен: “Командир”</u>

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, җырла, йокла).
Уен эчтәлеге: Бер бала икенче балага боерык бирә. Мәсәлән:
-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсәтә).
-Коля, син нишлисең?(Колядан сорый) – Мин сикерәм.
-Коля нишли?(Башка баладан сорый) –Коля сикерә.
<u>Югары балл (2,7-3)</u> — 11-13 сүз белән боерык бирә, син нишлисең, нишли сорауларын бирә белә.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – бары боерык бирә, сорауларны куя алмый.
<u>Уртачадан түбән балл (1-1,9)</u> – 1-5 сүз белән боерык бирә, сорауларны русча әйтә.

Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү.
(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Нишлисең? (Син нишлисең?) Ничә яшь? (Сиңа ничә яшь?) Кая барасың?)

<u>1.Уен ситуацияләре:</u>

а) “Кибет” (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)
б) “Телефоннан сөйләшү” (Кая барасың? Нишлисең? (Син нишлисең?))
в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Ничә яшь? (Сиңа ничә яшь?))

2.<u>Сюжетлы-рольле уен “Кибет”</u>

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).
Уен эчтәлеге: Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә.Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.

<u>3.Дидактик уен “Нинди?”.</u>

(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).
Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

<u>4.Дидактик уен “Сана”.</u>

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

Югары балл (2,7-3) – сорауларны аңлап куллана**.**
Уртача балл (2-2,6) – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана**.**
Уртачадан түбән (1-1,9)– русча җавап бирә.
Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау,сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)

1.Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз"

- Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
- Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).
- Сиңа ничә яшь?- (6 (7) яшь).

2.Уен ситуациясе "Телефоннан сөйләшү".

Диалогны сан, сыйфат, күләм берәмлеге кертеп баетырга була.
- Исәнме. Хәлләр ничек?
- Әйбәт.
- Нишлисең?
- Мин уйныйм. Син нишлисең?
- Мин ашыйм (биим, утырам, сикерәм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, җырлыйм, йоклыйм, барам, шуам,
рәсем ясыйм, укыйм).
- Нәрсә?
- Алма ашыйм.
- Алма тәмле(ме)?
- Әйе, алма тәмле.
- Сау бул.

3.Уен ситуациясе "Кая барасың?"

(Лексика: мәктәп, кафе, цирк һ.б.)
- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Кая барасың?
- Кафега барам.
- Кафеда нәрсә бар?
- (ашамлыклар атарга мөмкин)
- Саша нишли?
- Саша бәрәңге ашый.

4.***Ситуатив күнегү.***

Спроси: что ты делаешь?
- Син нишлисең?
- Мин ашыйм (биим, утырам, сикерәм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, җырлыйм, йоклыйм, барам, шуам,
рәсем ясыйм, укыйм).

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача балл (2-2,6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән (1-1,9)– аңлый, русча җавап бирә.

Прошнуровано, пронумеровано,
скреплено печатью 55 листа (ов)
« 31 » 08 2022 года
Директор МБДОУ «ЦРР д/с №4 «Дружба»
Л.Н.Пленова